maculans. pegrinus a nobis suscep
tus ē: et tantam in se expt⁹ huma
nitatem ut pater nr̄ uocaretur. et
adoraretur ab omib; post regē scd's.
Qui in tantū arrogantie tumorē
sublatus ē: ut regno nos p̄uare ni
teretur. et spū. Nam mardocheū cui⁹
fide et bn̄ficiis uiuimus. et consortē
regni nr̄i hester. cū omni gente sua.
nouis quib;dam atq; inauditis ma
chinis expetiuit in mortē; hoc cogi
tans. ut illis interfectis insidiaretur
nr̄e solitudini: et regnū psar᷑ transfer
ret in macedones. Nos autē a pessi
mo mortaliū. iudeos neci destinatos
in nulla penitus culpa repperim⁹; sȝ
econtrario iustis utentes legib;. et
filios altissimi et maximi sempq; ui
uentis dei: cui⁹ beneficio et patrib;
nr̄is et nobis regnū est traditū. et
usq; hodie custoditur. Unde eas lit
teras quas sub nōie nr̄o ille direxāt.
sciatis ēē irritas; pro quo scelere an
te portas hui⁹ urbis id est susis: ⁊ ipe
qui machinatus ē. et omnis cogna
tio eius pendet in patibulis: nō no
bis sȝ deo ei reddente qd' meruit. Hoc
aūt edictū quod nunc mittimus in
cunctis urbib; pponatur: ut liceat
iudeis uti legib; suis. Quib; debetis
ēē adminiculo. ut eos qui se ad necem
eor᷑ parauerāt possint interficere: t'cia
decima die mēsis duodecimi. qui uo
catur adar. Hanc enī diem omps
ds' meroris et luctus: eis uertit in
gaudiū. Unde et uos inter ceteros
dies festos hunc habetote diem. et
celebrate eum cū omni leticia; ut ⁊
in posterū cognoscant' omēs qui fidelit'
psis obediunt. dignam p fide recipe
mercedem: qui aūt insidiantur reg
no eor᷑. perire p scelere. Omnis aūt p
uincia et ciuitas que noluerit sol
lempnitatis hui⁹ esse particeps. gla
dio et igne pereat; et sic deleatur:
ut n̄ solum hominib; sȝ etiā besti
is inuia sit in sempiternū. pro ex
emplo cōtemptus et inobedientie.

Explicit liber hester. Incipit p̄mus
prologus ī librum iob.

Cogor p singulos scriptu
re diuine libros. aduersa
rior᷑ respondere maledi
ctis. qui interp̄tationē meā. rephen
sionē septuaginta interp̄tū crimi
nantur; quasi nō et apud grecos a
quila simachus et theodotion. uel u̇
bum ex u̇bo. uel sensum ex sensu. ul'
ex utroq; cōmixtum et medie tem
poratū genus translationis expssē
runt. et om̄ia ueteris instrumēti uo
lumina. origenes obelis astericisq;
distinxerit: quos uel additos ul' de
theodotione sumptos. translatōni
antique inseruit. pbans defuisse
qd' additum ē. Discant igitur ob
trectatores mei recipe in toto qd' in
partib; susceperunt: aut interp̄tatio
nē meā cum astericis suis radere.
Neq; enī fieri potest. ut quos plura
intermisisse pspexerunt. n̄ eosdem
etiā in quib;dam errasse fateant':
p̄cipue in iob. Cui si ea que sub as
tericis addita sunt subtraxeris. ps
maxima uoluminis detruncabitur:
et hoc duntaxat apud grecos. Ce

terum et apud latinos ante eā trās
lationē quam sub astericis ⁊ obelis
nup̄ edidim⁹ septingenti ferme aut
octingenti ūsus desunt: ut decurta
tus et laceratus corrosusq; liber. fe
ditatem sui· publice· legentib; p̄beat.
Hec aūt translatio. nullū de ueteri
b; sequetur interp̄tem: sed ex ipso
hebraico arabicoq; sermone et int̄
dum syro. nunc ūba· nunc sensum·
nunc simul utrūq; resonabit. Ob
liquus enī etiam apud hebreos to
tus liber fertur et lubricus: et qd̓
greci rethores uocant. scematisme
nos. Dumq; aliud loquitur aliud
agit; ut si uelis anguillam aut mu
renulam strictis tenere manibus:
quanto fortius p̄sseris. tanto citi⁹
elabitur. Memini me ob intelligē
tiam hui⁹ uoluminis. liddeum qn̄
dam p̄ceptorē qui apud hebreos p̄ͥ
mus haberi putabatur: nō paruis
redemisse nūmis. Cui⁹ doctrina an
aliquid p̄fecerim: nescio. Hoc unū
scio: nō potuisse me interp̄tari. nisi
qd̓ ante intellexerā. A p̄ncipio itaq;
uoluminis usq; ad ūba iob: apud
hebreos p̄saica oratio est. Porro a
ūbis iob in quib; ait. p̄eat dies in
qua natus sum· et nox in qua dcm̄
est conceptus ē homo usq; ad eum lo
cum· ubi ante finem uoluminis scp̄
tum ē. idcirco ip̄e me rep̄hendo. et
ago penitentiā in fauilla ⁊ cinere;
exametri ūsus sunt. dactilo spon
deoq; currentes: et p̄pt̄ lingue idio
ma crebro recipientes ⁊ alios pedes.
nō earūdem sillabaꝝ· sed eoꝝdem

tempoꝝ. Interdum q̊q; rithmus ip̄e.
dulcis et tinnulus fertur. numeris
lege solutis: qd̓ metrici magis quā
simplex lector intelligunt. A supra
dicto aūt uersu usq; ad finem libri:
paruū cōma qd̓ remanet. p̄saica ora
tione contexitur. Qd̓ sicut uidetur
incredulū. metra scilicet esse apud
hebreos. et in morem nr̄i flacci grec
ciq; pindari· et alchei et sapho. uel
psalteriū uel lamentationes ihēmie.
uel omnia ferme scripturaꝝ cantica
comp̄hendi; legat philonē· iosephū.
origenem. cesariensem eusebiū: et
eoꝝ testimonio me uerum dicere cō
p̄babit. Audiant quapp̄t̄ canes mei·
idcirco me in hoc uolumine laboras
se; nō ut interp̄tationē antiquam rep̄
hendere· s; ut ea que in illa aut ob
scura sunt aut omissa· aut certe scp̄
toꝝ uicio deprauata. manifestiora
nr̄a interp̄tatione fierent: qui et
hebreum sermonē ex parte didicim⁹·
et in latino. pene ab ip̄is cunabulis
inter grāmaticos. et rethores ⁊ philo
sophos detriti sum⁹. Qd̓ si apud gre
cos. post septuaginta editionem iam
xp̄i euangelio choruscante· iudeus
aquila. et simachus. ac theodotion·
iudaizantes heretici sunt recepti·
qui multa mysteria saluatoris sub
dola interp̄tatione celarūt. et tam̄
in exaplys habentur apud ecclias.
et explanantur ab ecclīasticis uiris;
quantomagis ego xp̄ianus de pa
rentib; xp̄ianis natus. et uexillū
crucis in mea fronte portans. cui⁹
studiū fuit omissa repetere. depra

uata corrige. et sacramenta ecclesie pu
ro et fideli aperire sermone. uel a fasti
diosis uel a malignis lectoribus non
debeo reprobari. Habeant qui uolunt
ueteres libros. uel in membranis pur
pureis auro argentoque descriptos.
uel uncialibus ut uulgo aiunt litte
ris onera magis exarata quam codi
ces. dum mihi meisque permit
tant pauperes habere cedulas. et non
tam pulchros codices quam emendatos.
Utraque autem editio. et septuaginta
iuxta grecos. et mea iuxta hebreos.
in latinum meo labore translata est.
Eligat unusquisque quod uult. et
studiosum se magis quam maliuo
lum probet. Explicit primus prologus.

Incipit secundus prologus.

Si aut fiscellam iunco
texerem. aut palmarum
folia complicarem. ut in
sudore uultus mei comederem panem.
et uentris opus sollicita mente trac
tarem. nullus morderet. nemo re
prehenderet. Nunc autem quia iuxta
saluatoris sententiam uolo operari ci
bum qui non perit. et antiquam di
uinorum uoluminum uiam. sentibus
uirgultisque purgare. error mihi ge
minus infigitur. corrector uitiorum
falsarius uocor. et errores non aufer
re. sed serere. Tanta est enim uetusta
tis consuetudo. ut etiam confessa ple
risque uitia placeant. dum magis pul
chros habere uolunt codices. quam
emendatos. Quapropter o fratres dilectissimi.
unicum nobilitatis et humilitatis
exemplar. pro flabello calathis spor
tulisque. munusculis monachorum. spiritua
lia hec et mansura dona suscipite. ac
beatum iob qui adhuc apud latinos
iacebat in stercore. et uermibus scatebat
errorum. integrum immaculatumque esse
gaudete. Quomodo enim post probationem
atque uictoriam. duplicia ei uniuersa
sunt reddita. ita ego in linguam
nostram ut audacter loquar. feci eum
habere que amiserat. Igitur et uos
et unumquemque lectorem solita prefati
one commoneo. et in principiis librorum
eadem semper adnectens. rogo. ut
ubicumque semper precedentes uirgulas
uideritis. sciatis ea que subiecta
sunt. in hebraicis uoluminibus non
haberi. Porro ubi stelle ymago pre
fulserit. ex hebreo in nostro sermone
addita sunt. Necnon et illa que ha
beri uidebantur. et ita corrupta e
rant. ut sensum legentibus tolleret.
orantibus uobis magno labore corre
xi. magis utile quid ex odio meo
ecclesiis christi uenturum ratus. quam ex
aliorum negocio. Explicit secundus prologus.

Incipit liber iob.

Uir erat in terra hus.
nomine iob. Et
erat uir ille sim
plex et rectus. ac
timens deum. et re
cedens a malo. Natique sunt ei septem
filii. et tres filie. Et fuit possessio
eius septem milia ouium. et tria milia
camelorum. quingenta quoque iuga bo
um. et quingente asine. ac fami
lia multa nimis. Eratque uir ille
magnus inter omnes orientales. Et

ibant filii ei᷒. et faciebant conuiuia
p̱ domos: unusquisq; in die suo. Et
mittentes uocabant tres sorores su
as: ut comederent et biberēt uinū
cū eis. Cumq; in orbem transissēt
dies conuiuii; mittebat ad eos iob:
et scīficabat illos. Consurgensq; di
luculo: offerebat holocausta p̱ singu
los. Dicebat enī. Ne forte peccauerīt
filii mei: et bn̄dixerint deo in cordib᷒
suis. Sic faciebat iob: cunctis dieb;.
Quadam aūt die cū uenissēt filii
dei. ut assisterent coram dn̄o: affu
it int̄ eos etiam sathan. Cui dixit
dn̄s. Unde uenis? Qui respondēs:
ait. Circuiui t̄ram: et p̱ambulaui
eam. Dixitq; dn̄s ad eum. Numq̇d
considerasti seruū meū iob. qđ non
sit similis ei in t̄ra. homo simplex
et rectus. et timens dm̄. ac recedens
a malo? Cui respondit sathan. Nū
quid frustra iob timet dm̄? Nonne
tu uallasti eū et domū eius. uniu
samq; substantiā. p̱ circuitū? Opib᷒
manuū eius bn̄dixisti: et possessio
eius creuit in terra. Sz extende pau
lulū manū tuam; et tange cuncta
que possidet: nisi in facie bn̄dixerit
tibi. Dixit ĝ dn̄s ad sathan. Ecce
uniūsa que habet in manu tua
sunt: tantū in eū ne extendas ma
num tuā. Egressusq; est sathan: a
facie dn̄i. Cum aūt quadam die
filii et filie eius comederent et bi
berent uinū in domo fr̄is sui pri
mogeniti: nuncius uenit ad iob.
qui diceret. Boues arabant. et asi
ne pascebantur iuxta eos; et irrue
runt sabei. tuleruntq; oīa. et pueros
p̱cusserunt gladio: et euasi ego so
lus. ut nunciarē tibi. Cumq; adhuc
ille loq̄retur: uenit alter. ⁊ dixit. Ig
nis dei cecidit de celo; et cunctas o
ues puerosq; consumpsit: et effugi
ego solus. ut nunciarem tibi. Sz et
adhuc illo loquente. uenit alius: ⁊
dixit. Chaldei fecerunt tres turmas;
et inuaserunt camelos. et tulerunt
eos. necnō et pueros p̱cusserūt gla
dio: et effugi ego solus. ut nuncia
rem tibi. Adhuc loq̄batur ille: et
ecce alius intrauit. et dixit. Filiis
tuis et filiab; uescentib;. et bibentib᷒
uinū in domo fr̄is sui p̄mogeniti;
repente uentus uehemens irruit
a regione deserti: et concussit q̄ttuor
angulos domus. Que corruens op
pressit liberos tuos; et mortui sūt:
et effugi ego solus. ut nūciarem ti
bi. Tunc surrexit iob. et scidit uesti
m̄ta sua: et tonso capite corruens
in terram. adorauit et dixit. Nudus
egressus sum de utero matris mee:
nudus reūtar illuc. Dn̄s dedit dn̄s
abstulit; sicut dn̄o placuit ita fcm̄
est: sit nom̄ dn̄i benedictū. In oīb;
his nō peccauit iob: neq; stultum
quid contra dm̄ locutus est. II

Factum ē aūt cū quadam die
uenissent filii dei. et starent
coram dn̄o: uenissetq; sathan inter
eos. et staret in conspectu eius: ut
diceret dn̄s ad sathan. Unde uenis?
Qui respondens: ait. Circuiui ter
ram: et p̱ambulaui eā. Et dixit
dn̄s ad sathan. Numquid conside

rasti seruū meū iob. qđ non sit si
milis ei in terra· uir simplex ⁊ rec
tus. et timens dm̄· ac recedens a
malo. et adhuc retinens innocen
tiam? Tu aūt cōmouisti me adūs
eum: ut affligerem eum frustra.
Cui respondens sathan: ait· Pel
lem pro pelle: et cuncta que habet
homo. dabit p anima sua· Alioqn̄
mitte manum tuā· et tange os eī
et carnem: et tunc uidebis qđ in
faciem bn̄dicat tibi· Dixit g̊ dn̄s
ad sathan· Ecce in manu tua est:
uerūtamē aīam eius serua· Egres
sus igitur sathan a facie dn̄i· per
cussit iob ulcere pessimo: a planta
pedis usq; ad uerticem· Qui testa sa
niem radebat: sedens in sterquili
nio. Dixit aūt illi uxor sua· Adhuc
tu pmanes in simplicitate tua? Be
nedic deo: et morere· Qui ait ad illā·
Quasi una de stultis mulierib;: lo
cuta es. Si bona suscepimꝰ de manu
dn̄i; mala aūt quare n̄ sustineam?
In oīb;· hys: n̄ peccauit iob labys
suis. Igitur audientes tres amici iob.
omē malum quod accidisset ei; uene
runt singuli de loco suo: elyphaz
themanites. et baldad suithes. et so
phar naamathites. Condixerant
enim: ut pariť uenientes uisita
rent eū· et consolarentur. Cūq; ele
uassent pcul oculos suos: nō cogno
uerunt eū· Et exclamantes plorauε
rūt: scissisq; uestib;· sparserūt pul
uerem sup caput suū in celum· Et
sederunt cū eo in terra septē dieb;.
et septem noctib;; et nemo loqba
tur ei uerbum: uidebant enim dolo
rem ēē uehementē. III
Post hec apuit iob os suum; et
maledixit diei suo: et dixit. Pereat
dies in qua natus sum: et nox in
qua dictum ē· conceptus est homo.
Dies ille uertatur in tenebras. Non
requirat eum dš desuper: et non il
lustret lumine· Obscurent eum te
nebre: et umbra mortis. Occupet
eum caligo: et inuoluatur amari
tudine· Noctem illam: tenebrosus
turbo possideat. Non computetur
in dieb; anni: nec numeretur in
mēsib;· Sit nox illa solitaria: nec
laude digna. Maledicant ei qui
maledicunt diei: qui pati sūt sus
citare leuiathan· Obtenebrentur
stelle caligine eius. Expectet lucē
et nō uideat. nec ortum surgentis
aurore; quia nō conclusit ostia uē
tris qui portauit me: nec abstulit
mala ab oculis meis. Quare n̄ in
uulua mortuus sum· egressus de
utero nō statim pery? Cur excep
tus genib;? Cur lactatus uberib;?
Nunc g̊ dormiens silerem; et somp
no meo requiescerē cum regib; et
consulib; terre· qui edificant sibi
solitudines. aut cum pncipib; qui
possident aurū. et replent domos
suas argento: aut sicut abortiuū
absconditū nō subsisterem· uel q̊
concepti n̄ uiderē lucem· Ibi impy
cessauerunt a tumultu; et ibi re
quieuerē fessi robore: et quondam
uincti pariť sine molestia· n̄ exau
dierunt uocem exactoris· Paruus

et magnus ibi sunt: et seruus liber
a dño suo. Quare misero data est
lux. et uita hys qui in amaritudi
ne anime sunt. qui expectant mor
tem et nō uenit. quasi effodientes
thesaurū. gaudentq; uehemēter cū
inuenerint sepulchrū. uiro cuius
abscondita ē uia. et circūmdedit e
um tenebris. Antequā comedam
suspiro; et quasi inundantis aque
sic rugitus m's: quia timor quē ti
mebam euenit m. et qđ uerebar ac
cidit. Nonne dissimulaui? Nonne
silui? Nonne quieui? Et uenit su
per me indignatio. IIII
Respondens aūt elyphaz the
manites: dixit. Si cepimus
loqui tibi: forsitan moleste accipi
es. Sz conceptū sermonem tenere
quis possit? Ecce docuisti plurimos:
et manus lassas roborasti. Vacillan
tes confirmauerūt sermones tui: et
genua tremētia confortasti. Nunc
aūt uenit sup te plaga et defecisti:
tetigit te. et conturbatus es. Ubi ē
timor tuus. fortitudo tua. paciētia
tua. et pfectio uiar tuar? Recorda
re obsecro te. quis umquā innocēs
periyt: aut quando recti deleti sūt.
Quin potius uidi eos qui opan
tur iniquitatē. et seminant dolo
res et metunt eos. flante deo pisse:
et spū ire eius ēē consumptos. Ru
gitus leonis et uox leene. & dentes
catulor leonū: contriti sūt. Tigris
piyt eo qđ nō haberet pdam: et ca
tuli leonis dissipati sunt. Porro ad
me dictum ē uerbū absconditū: et
quasi furtiue. suscepit auris mea
uenas susurry eius. In horrore ui
sionis nocturne. quando solet sopor
occupare homines; pauor tenuit
me & tremor: et omnia ossa mea p
territa sunt. Et cū sps me psente
transiret: inhorruerūt pili carnis
mee. Stetit quidā cuius nī cognosce
bam uultū. ymago coram oculis
meis: et uocem quasi aure lenis
audiui. Numqd homo dei compa
tione iustificabitur. aut factore suo
purior erit uir? Ecce qui seruiunt
ei nō sunt stabiles: et in anglis su
is repperit prauitatē. Quanto ma
gis hy qui habitant domos luteas.
qui terrenū habent fundamētū. cō
sumentur uelut a tinea? De mane
usq; ad uespam succidentur: et qā
nullus intelligit. ineťnū pibunt.
Qui aūt reliqui fuerint: auferent
ex eis. Morientur: et nō in sapia. V
Uoca ḡo si est qui tibi responde
at: et ad aliquē scōr conuerte
re. Uere stultum interficit iracun
dia: et paruulū occidit inuidia. Ego
uidi stultū firmū radice: & maledixi
pulchritudini eius statim. Longe
fient fily eius a salute; et contere
tur in porta: et nō erit qui eripiat.
Cuius messem famelicus comedet;
et ipm rapiet armatꝰ: et bibent si
tientes diuicias eī. Nichil in tra sine
causa fit: et de humo nō egredietur
dolor. Homo ad laborem nascitur: &
auis ad uolatū. Quāobrem ego de
pcabor dnm: et ad dm meū ponam
eloquiū meū. Qui facit magna et

inscrutabilia: et mirabilia absq; nu
mero. Qui dat pluuiã sup faciem
t're: et irrigat aquis uniuersa. Qui
ponit humiles in sublime: & meren
tes erigit sospitate. Qui dissipat co
gitationes malignorum: ne possint im
plere man' eorum qd' ceperant. Qui app
hendit sapientes in astutia eorum: et
consiliũ prauorum dissipat. P diem in
current tenebras: et quasi ĩ nocte.
sic palpabũt in meridie. Porro sal
uum faciet egenũ a gladio oris eorum:
et de manu uiolenti pauperem. Et
erit egeno spes: iniquitas aũt con
trahet os suũ. Beatus homo: qui
corripitur a dño. Increpationẽ ergo
dñi ne reprobes: quia ipse uulnerat &
medetur. percutit. et man' eius sanabũt.
In sex tribulatoĩb; liberabit te: et in
septima ñ tanget te malũ. In fame
eruet te de morte: et in bello de ma
nu gladii. A flagello lingue abscon
deris: et ñ timebis calamitatẽ cum
uenerit. In uastitate & fame ridebis:
et bestiam t're ñ formidabis. Sz cũ
lapidib; regionũ pactum tuũ: et
bestie terre pacifice erunt tibi. Et
scies qd' pacem habeat tabnaculũ
tuũ: et uisitans speciem tuam nõ
peccabis. Et scies qm̃ multiplex erit
sem̃ tuũ: et pgenies tua quasi h'ba
t're. Ingredieris in habũdantia se
pulchrũ: sicut infertur aceruus in
tempe suo. Ecce hoc ut inuestigaui
mus ita est: qd' auditũ mẽte ptracta.

Respondens aũt iob: VI
dixit. Utinã appenderentur
peccata mea quib; iram merui. et
calamitas quã patior: in statera. Qsi
harena maris: hec grauior appareret.
Unde et u'ba mea dolore sũt plena;
quia sagitte dñi in me sũt. quarum in
dignatio ebibit spm̃ meũ: & terrores
dñi militant contra me. Numqd ru
giet onager cũ habuerit herbã. aut
mugiet bos cũ ante p̃sepe plenum
steterit? Aut poterit comedi insulsũ.
qd' nõ est sale conditũ? Aut poterit
aliquis gustare. qd' gustatũ affert
mortẽ? Que p'us nolebat tangere
aĩa mea: nunc p̃ angustia cibi mei
sunt. Quis det ut ueniat petitio
mea. et qd' expecto tribuat m' deus?
Qui cepit ipse me conterat: soluat
manũ suã et succidat me. Et hec
m' sit consolatio. ut affligens me do
lore ñ parcat: nec contradicã sermo
nib; sci. Que est enĩ fortitudo mea
ut sustineã. aut quis finis m's ẽ ut
patient' agam? Nec fortitudo lapidũ
fortitudo mea: nec caro mea enea ẽ.
Ecce ñ est auxiliũ m' in me: necessa
rii quoq; mei recesserũt a me. Q' tollit
ab amico suo m'iam: timorẽ dñi de
relinq't. Fr̃es mei p̃terierunt me: si
cut torrens qui raptim transit in cõ
uallib;. Qui timent pruinã: irruet
sup eos nix. Tempe quo fuerint dissi
pati pibunt: et ut incaluerint. sol
uentur de loco suo. Inuolute sunt se
mite gressuũ eorum: ambulabũt in ua
cuũ. et pibunt. Considerate semitas
theman. itinera sabbã: et expectate
paulisp. Confusi sunt: quia sperauí;
uenerunt quoq; usq; ad me: et pudo
re coopti sunt. Nunc uenistis: et m'

uidentes plagam meam timetis.
Numqd dixi afferte m̄·et de substā
tia ura donate m̄·uel libāte me de
manu hostis.⁊ de manu robustoꝝ
eruite me.ˀ Docete me·⁊ ego tacebo:
et si quid forte ignoraui·instruite
me. Quare detraxistis sermonib;
ueritatis.cū ē uobis nullus sit qui
possit arguere me.ˀ Ad increpandū
tantū eloquia concinnatis:et ī uen
tum ūba pfertis. Sup pupillum ir
ruitis:et subūtere nitimini ami
cū urm̄. Ueruntam̄ qd' cepistis ex
plete·Prebete aurē:et uidete an mē
tiar·Respondete obsecro absq; con
tentione;et loqn̄tes id qd' iustum ē
iudicate:et n̄ inuenietis ī lingua
mea iniquitatē·nec in faucib; me
is stulticia psonabit·

VII

Militia est uita hominis sup
terrā:et sicut mercennarij di
es eius. Sicut seruus desiderat um
bram·et sicut mercennari pstolat
finem opis sui;sic et ego habui mēses
uacuos:et noctes laboriosas enume
raui m̄·Si dormiero:dicam·Qn̄do
consurgā.ˀ Et rursus expectabo ues
pam:et replebor dolorib; usq; ad te
nebras. Induta ē caro mea putredi
ne:et sordib; pulueris. Cutis mea
aruit:et contracta ē·Dies mei uelo
cius transierūt qm̄ a texente tela suc
ciditur:et consumpti sūt absq; ulla
spe·Memto quia uentus ē uita mea;
et nō reūtetur oculus m̄s ut uide
at bona:nec aspiciet me uisus ho
minis. Oculi tui in me:et nō sub
sistam·Sicut consumitur nubes

et ptransit.sic qui descendit ad in
feros n̄ ascendet;nec reūtetur ult̄
in domū suam:neq; cognoscet eum
ampli' locus ei.ˀ Quapp̄t et ego nō
parcam ori meo;loquar in tribulati
one sps̄ mei:confabulabor cū amari
tudine aīe mee·Numqd mare sum
ego aut cetus.qa circumdedisti me
carcere.ˀ Si dixero consolabitur me
lectul' m̄s.et releuabor loqn̄s mecū
in stratu meo:terrebis me p somp
nia·et p uisiones horrore concuties.
Quamobrē elegit suspendium aīa
mea:et mortē ossa mea·Desperaui:ne
quaqm̄ ultra iā uiuam·Parce m̄:
nichil enī sunt dies mei·Quid ē
homo quia magnificas eū·aut qd
apponis erga eum cor tuū.ˀ Uisitas
eum diluculo:et subito pbas illū.
Usqueq n̄ parcis m̄·nec dimittis
me ut gluciā saliuam meā.ˀ Pecca
ui·Quid faciam tibi ó custos homi
nū.ˀ Quare posuisti me contrariū
tibi·et factus sum m̄met ipi grauis.ˀ
Cur n̄ tollis peccatū meū.et quare
nō aufers iniquitatē meam.ˀ Ecce
nūc in puluere dormiā;et si mane
me quesieris:n̄ subsistam·

VIII

Respondens aūt baldad suites:
dixit·Usqueq loqueris talia·
et sps̄ multiplex sermonis oris tui.ˀ
Numqd ds̄ supplantat iudicium.et
omps̄ subūtit qd' iustum ē.ˀ Etiā si
filij tui peccauerūt ei·et dimisit eos ī
manu iniquitatis sue;tu tam̄ si di
luculo consurrexeris ad dn̄m·et omī
potentē fueris depcatus.si mūdus et
rectus incesseris statim euigilabit

ad te. et pacatum reddet habitaculũ
iusticie tue: in tantũ ut priora tua
fuerint parua. et nouissima tua mul
tiplicentur nimis. Interroga enĩ gene
rationẽ pristinã: et diligent͛ inuesti
ga patrũ memoriã. Hesterni quippe
sumꝰ: et ignoramꝰ. qm̃ sicut umbra
dies nr̃i sunt sup terram. Ipsi doce
bunt te: et de corde suo ꝓferent elo
quia. Numq̃d uiuere pot̃est scirpus
absq; humore. aut crescere carectũ
sine aqua? Cum adhuc sit in flore
nec carpatur manu: ante om̃s h͛bas
arescit. Sic uie omniũ qui obliuis
cũtur dñm: et spes ẏpocrite peribit.
Non ei placebit uecordia sua: et si
cut tela aranear̃ fiducia eꝰ. Innite
tur sup domũ suam. et nõ stabit:
fulciet eam. et ñ consurget. Humectꝰ
uidetur anteq̃m ueniat sol: et in
ortu suo germen eius egredit͛. Sup
aceruũ petrar̃ radices eius densabũ
tur: et int͛ lapides cõmorabitur. Si
absorbuerit eũ de loco suo. negabit
eum: et dicet. Non noui te. Hec est
enĩ leticia uie eius: ut rursũ de t͛ra
alij germinentur. Ds non ꝓiciet
simplicẽ; nec porriget manum ma
lignis: donec impleat͛ risu os tuũ.
et labia tua iubilo. Qui oderunt te
induent͛ confusione: et tab͛naculũ
impior̃ non subsistet.

IX

Et respondens iob: ait. Vere
scio qđ ita sit: et qđ nõ iustifi
cetur homo compositus deo. Si uolue
rit contendere cũ eo: ñ poterit ei res
pondere unũ ꝓ mille. Sapiẽs corde
est: et fortis robore. Quis restitit
ei. et pacem habuit? Qui t͛nstulit
montes: et nescierunt hij quos sub
u͛tit in furore suo. Qui cõmouet t͛rã
de loco suo: et columpne eiꝰ concutien
tur. Qui p̃cipit soli et nõ oritur: et
stellas claudit quasi sub signaculo.
Qui extendit celos solus: et gradit͛
sup fluctus maris. Qui facit arctu
rum et oriones et hiadas: et interi
ora austri. Qui facit magna et in
scrutabilia: et mirabilia quor̃ non
est numerꝰ. Si uenit͛ ad me nõ uide
bo eum: si abierit ñ intelligã. Si re
pente interroget; quis respondebit ei?
Vel quis dicere ei potest; cur ita fa
cis? Ds cuiꝰ ire resistere nemo potest:
et sub quo curuantur qui portãt or
bem. Quantus g͛ ego sum ut respon
deam ei. et loquar uerbis meis cũ eo?
Qui etiã si habuero quippiã iustũ
nõ respondebo: s; meũ iudicem dep͛
cabor. Cum inuocantẽ exaudierit
me: nõ credo qđ exaudierit uocẽ me
am. In turbine enĩ conteret me: et
multiplicabit uulnera mea etiam
sine causa. Non concedit quiescere
sp̃m meũ: et implet me amaritudini
bꝫ. Si fortitudo querit͛. robustissimꝰ ẽ:
si equitas iudicij. nemo audet ꝓ me
testimoniũ reddere. Si iustificare
me uoluero: os meũ cõdempnabit
me. Si innocentẽ ostendero: prauũ
me cõꝓbabit. Etiã si simplex fuero.
hoc ipm̃ ignorabit aĩa mea: et tede
bit me uite mee. Unum ẽ qđ locutꝰ
sum: et innocentẽ et impiũ ipse cõ
sumet. Si flagellat occidat semel:
et nõ de penis innocentũ rideat.

Terra data ē in manu impij: uultū
iudicū eius opit. Qđ si nō ille ē. quis
ḡ est? Dies mei uelociores fuerunt
cursore: fugerunt. et n̄ uiderūt bonū.
Transierūt quasi naues poma portā
tes: sicut aquila uolans ad escā. Cū
dixero nequaquā ita loquar; cōmuto
faciem meā: et dolore torqueor. Vere
bar omīa opa mea: sciens qđ nō par
ceres delinquenti. Si aūt et sic im
pius sum. quare frustra laboraui?
Si lotus fuero quasi aquis niuis. ⁊
fulserint uelut mūdissime manus
mee; tam̄ sordib; intinges me: ⁊ ab
hominabūtur me uestimēta mea.
Neq; enī uiro qui similis ē mei res
pondebo: nec qui mecū in iudicio ex
equo possit audiri. Non ē qui utrūq;
ualeat arguere: et ponere manū su
am in ambob;. Auferat á me uirgā
suā: et pauor eius nō me terreat.
Loquar. et n̄ timebo eū: neq; enim
possum metuens respondere. X

Tedet aīam meam uite mee:
dimittā aduersum me eloquiū
meū. Loquar in amaritudine anime
mee: dicam deo. Noli me cōdempna
re. Indica m̄: cur me ita iudices. Nū
quid bonū tibi uidetur. si calūpnie
ris et opprimas me opus manuū tuar.
et consiliū impior adiuues. Numqđ
oculi carnei tibi sūt. aut sicut uidet
homo et tu uidebis? Numqđ sicut
dies hominis dies tui. et anni tui
sicut humana sūt tempa. ut querās
iniquitatē meā. et peccatū meum
scruteris. et scias quia nichil impi
um fecerim. cū sit nemo q̄ de manu
tua possit eruere? Manus tue plas
mauerūt me et fecerunt me totum in
circuitu; et sic repente p̄cipitas me.
Memēto queso qđ sicut lutū feceris
me: et in puluerē reduces me. Nōne
sicut lac mulsisti me. et sicut caseum
me coagulasti? Pelle et carnib; ues
tisti me: ossib; et neruis cōpegisti
me. Vitam et misericordiam tribuisti
m̄: et uisitatio tua custodiuit spm̄
meū. Licet hec celes in corde tuo:
tam̄ scio quia uniuersor memineris.
Si peccaui. et ad horam pepcisti m̄;
cur ab iniquitate mea mundū me
ēē nō pateris? Et si impius fuero: ue
m̄ est. Et si iustus: n̄ leuabo caput.
saturatus afflictione ⁊ miseria. Et
ppt̄ supbiam quasi leenam capies
me: reuersusq; mirabilit̄ me crucias.
Instauras testes tuos contra me. ⁊
multiplicas iram tuā aduersum me:
et pene militant in me. Quare de
uulua eduxisti me? Qui utinā cō
sumptus ēēm. ne oculus me uideret:
fuissem quasi nō ēēm. de utero trās
latus ad tumulū. Numqđ nō pau
citas dier meor finietur breui? Di
mitte ḡ me ut plangā paululū do
lorem meū: antequā uadam et n̄
reuertar. ad terrā tenebrosam et op
tam mortis caligine. terrā miserie
et tenebrar; ubi umbra mortis et
nullus ordo: s; sempiternus horror
inhabitans. XI

Respondens aūt sophar naa
mathites: dixit. Numqđ qui mul
ta loquitur nō et audiet. aut uir uer
bosus iustificabitur? Tibi soli ta

cebunt hōīes. et cū ceteros irriseris.
á nullo confutaberis. Dixisti enī.
Purus ē sermo m̄s: et mūdus sum
in conspectu tuo. Atq; utinā d̄s loq
retur tecum. et aperiret labia sua tibi;
ut ostenderet tibi secreta sapīe. & q̄d
multiplex sit lex eius: et intelligēs
q̄d multo minora exigaris ab eo.
quā meretur iniquitas tua. Forsi
tan uestigia d̄i cōmphendes: et us
q; ad pfectum. omnipotentē repies.
Excelsior celo est: et quid facies? P
fundior inferno; et unde cognosces?
Longior t̄ra m̄sura eius: et latior
mari. Si subuerterit oīa. uł in unū
coartauerit; quis contradicet ei?
Aut quis dicere ei potest; cur ita
facis? Ipse enim nouit hominū
uanitatē; et uidens iniquitatem
nonne considerat? Vir uanus in
supbiam erigitur: et tanquā pul
lum onagri. se liberū natū putat.
Tu autē firmasti cor tuū: et expan
disti ad d̄m man⁹ tuas. Si iniqui
tatem que ē in manu tua abstulis
á te. et nō pmanserit in tabnaculo
tuo iniusticia; tunc leua re potis
faciem tuā absq; macula. et eris
stabilis. et n̄ timebis. Miserie q̄q;
obliuiscēris: et quasi aquaꝝ que
p̄terierint n̄ recordaberis. Et quasi
meridian⁹ fulgor consurget tibi ad
uespam: et cum te consumptū pu
taueris. oriēris ut lucifer. Et habe
bis fiduciam. pposita tibi spe: et
defossus securus dormies. Requies
ces. et nō erit qui te exterreat: et de
p̄cabuntur faciem tuā plurimi.

Oculi aūt impioꝝ deficient. et effu
gium pibit ab eis: et spes illoꝝ ab
hominatio anime. XII

Respondens aūt iob: dixit. Ergo
uos estis soli homines. ut uobiscū
morietur sapientia? Et m̄ est cor
sicut et uobis: nec inferior uri sum.
Quis enim hec que nostis ignorat?
Qui deridetur ab amico suo sicut
et ego: inuocabit dn̄m. et exaudiet
eum. Deridetur enī iusti simplici
tas; lampas cōtempta apud cogi
tationes diuitū: parata ad tempus
statutū. Habundant tabnacula p̄do
nū; et audacter puocant d̄m: cum
ip̄e dederit omīa in manus eoꝝ. Ni
mirū interroga iumēta. et docebūt
te: uolatilia celi et indicabūt tibi.
Loquere terre. et respondebit tibi: et
narrabunt pisces maris. Quis igno
rat q̄d omnia hec manus dn̄i fecerit?
In cui⁹ manu aīa omnis uiuentis:
et sp̄s uniuīse carnis hōīs. Nonne
auris u̇ba diiudicat. et fauces co
medentis saporem? In antiq̄s est
sapientia: et in multo tempe pru
dentia. Apud ip̄m est sapientia et
fortitudo: ip̄e habet consiliū & in
telligentiā. Si destruxerit nemo ē
qui edificet: si incluserit hōīem. n
nullus ē qui apiat. Si continuerit
aquas omnia siccabuntur: si e
miserit eas subūtēt terram. Apud
ip̄m: est fortitudo et sapientia. Ip̄e
nouit et decipientē: et eum qui de
cipitur. Adducit consiliarios ī stul
tum finem: et iudices in stuporē.
Balteū regum dissoluit: et p̄cin

git fune tenes eoꝝ. Ducit sacdotes
eoꝝ ingloriosos; et optimates supplan
tat: cōmutans labiū ueracium. ⁊
doctrinā senum auferens. Effūdit
despectionē sup pncipes: et eos q̄
oppressi fuerant releuat. Qui reue
lat pfunda de tenebris: et pducit
in lucem umbrā mortis. Qui mul
tiplicat gentes et pdet eas: et sub
ūsas. in integrum restituit. Qui ī
mutat cor pncipum ppli terre: ⁊ de
cipit eos ut frustra incedant p in
uiū. Palpabunt quasi in tenebris
et nō in luce: et errare eos faciet q̄si
Ecce omīa et XIII ebrios.
uidit oculus m̄s; et audiuit
auris mea: et intellexi singula. Se
cundū scientiā urām et ego noui:
nec inferior uri sum. Sz tamen ad
omnipotentē loquar; et disputare
cū deo cupio: pius uos ostendens fa
bricatores mdatiẏ. et cultores puso
dogmatū. Atq; utinā taceretis: ut
putaremini esse sapientes. Audite
g° correctiones meas: et iudicium
labior meoꝝ attendite. Numquid
ds̄ indiget uro m̄dacio. ut p illo lo
quamini dolos? Numquid faciē
eius accipitis. et p deo iudicare ni
timini? Aut placebit ei. quē cela
re nichil potest? Aut decipitur ut
homo uris fraudulentiis? Ipse
uos arguet: q̄m in abscondito fa
ciem eius accipitis. Statim ut se
cōmouerit. turbabit uos: et terror
eius irruet sup uos. Memoria ura
compabitur cineri: et redigentur
in lutum ceruices ure. Tacete. pau

lisp: ut loquar qdcumq; m̄ mens
suggesserit. Quare lacero carnes
meas dentibz meis. et aīam meam
porto in manibz meis? Etiā si occi
derit me: in ipo sperabo. Uerūtam
uias meas in conspectu ei arguam:
et ipe erit saluator m̄s. Non enī ue
niet in conspectu ei: oms ypocrita.
Audite sermonē meū: et enigmata
papite auribz uris. Si fuero iudica
tus: scio qd iustus inueniar. Quis
est qui iudicetur mecum? Ueniat.
Quare tacens consumor? Duo tā
tum ne facias m̄: et tunc a facie
tua n̄ abscondar. Manū tuā longe
fac a me: et formido tua nō me ter
reat. Uoca me et respondebo tibi: aut
certe loquar. ⁊ tu responde m̄. Quan
tas habeo iniquitates ⁊ peccata: sce
lera mea atq; delicta ostende m̄. Cur
faciem tuā abscondis. ⁊ arbitraris
me inimicū tuū? Contra foliū qd
uento rapitur ostendis potentiā
tuam: et stipulā siccam psequeris.
Scribis enim contra me amaritu
dines; et consumere me uis peccatis
adolescen tie mee. Posuisti ī neruo
pedem meū; et obseruasti oms se
mitas meas: et uestigia pedum
meoꝝ considerasti. Qui quasi putre
do consumēdus sum: et quasi uesti
mentum quod comeditur a tinea.
Homo natus de XIIII
muliere breui uiuens tempe:
repletur multis miseriis. Qui
quasi flos egreditur et conteritur;
et fugit uelut umbra: et nūquam
in eodem statu pmanet. Et dignū

ducis sup huiuscemodi aperire oculos
tuos. et adducere eū tecum in iudi
ciū. Quis potest facere mūdū de
imundo conceptū semine? Nonne
tu qui solus es? Breues dies hōis
sunt: numerus mēsiū eius apud te
est. Constituisti terminos eius: q̄
p̄teriri nō poterunt. Recede paulu
lum ab eo ut quiescat: donec optata
ueniat sicut mercennarij dies eius.
Lignū habet spem. Si p̄cisum fuīt.
rursum uirescit: et rami eius pullu
lant. Si senuerit in t̄ra radix eius.
et in puluere emortuus fuīt trunc⁹
illius; ad odorem aque germinabit:
et faciet comam quasi cum primū
plantatū est. Homo uō cū mortuus
fuīt. et nudatus atq; consumptus;
ubi queso est? Quomō si recedāt aq̄
a mari. et fluuius uacuefactus ares
cat: sic homo cū dormierit ñ resur
get. Donec atteratur celum nō eui
gilabit: neq; consurget de sompno
suo. Quis michi hoc tribuat ut ī in
ferno p̄tegas me. et abscondas me
donec p̄transeat furor tuus. et cōsti
tuas michi temp⁹ in quo recorderis
mei? Putas ne mortuus homo rur
sum uiuet? Cunctis dieb; quibus
nūc milito: expecto donec ueniat im
mutatio mea. Vocabis me: et ego res
pondebo tibi. Opi manuū tuaɼ porri
ges dexterā. Tu quidē gressus meos
dinumerasti; s; parce peccatis meis.
Signasti quasi in sacculo delicta
mea: s; curasti iniquitatē meam.
Mons cadens defluit: et saxū trās
fertur de loco suo. Lapides excauāt
aque et alluuione paulatim t̄ra con
sumitur. Et homines ḡo: similit̄ p̄des.
Roborasti eū paululū: ut imp̄petuū
p̄transiret. Immutabis faciem eius:
et emittes eū. Siue nobiles fuerint
filij eius. siue ignobiles: non intelli
get. Attamē caro eius dum uiuit dole
bit: et anima illi⁹ sup semetip̄m lu
XV
Respondens autē gebit.
Eliphaz themanites: dixit. Nū
quid sapiens respondebit quasi in
uentū loquens. et implebit ardore
stomachū suū? Arguis ūbis eum q̄
nō est equalis tibi: et loqueris qd̄
tibi nō expedit. Quantū in te est.
euacuasti timorem: et tulisti preces
coram deo. Docuit enim iniquitas
tua os tuū: et imitaris linguam
blasphemantiū. Condempnabit te
os tuū et ñ ego: et labia tua respon
debūt tibi. Numqd̄ prim⁹ homo tu
natus es. et ante colles formatꝰ? Nū
quid consiliū dei audisti. et inferior
te erit eius sapientia? Quid nosti qd̄
ignorem? Quid intelligis qd̄ nesci
amus? Et senes et antiqui sunt in
nobis: multo uetustiores qm̄ patres
tui. Numqd̄ grande est. ut consolet̄
te deus? S; uerba tua praua: hoc p̄
hibent. Quid te eleuat cor tuum. et
quasi magna cogitans attonitos ha
bes oculos? Quid tumet contra dm̄
sp̄s tuus. ut p̄feras de ore tuo huiuscē
modi sermones? Quid est homo ut
īmaculatus sit. et ut iustus appa
reat. natus de muliere? Ecce inter
sc̄os eius nemo īmutabilis: et celi
ñ sunt mūdi in conspectu eī. Quan

to magis abhominabilis et inutilis
homo. qui bibit quasi aquā iniqui
tatē. Ostendā tibi. audi me: qđ uidi
narrabo tibi. Sapientes cōfitentur et
nō abscondunt patres suos; quib; so
lis data ē terra: et nō transibit alien⁹
p eos. Cunctis dieb; suis impi⁹ sup
bit: et numer⁹ annoꝝ incertus ē. ty
rannidis eius. Sonitus t̄roris semp
in aurib; illi⁹: et cum pax sit. ille in
sidias suspicatur. Non credit qđ reu
ti possit de tenebris: circumspectans
undiq; gladiū. Cum se mouit ad que
rendum panē: nouit qđ paratus sit
in manu eius tenebraꝝ dies. Terre
bit tribulatio; et angustia uallabit
eum: sicut regem qui p̄paratur ad
preliū. Tetendit enim adu̇sus dm̄
manū suam: et contra om̄ipoten
tem roboratus ē. Cucurrit adu̇sus
eum erecto collo: et pingui ceruice
armatus ē. Operuit faciem ei⁹ crassi
tudo: et de laterib; eius. aruina de
pendet. Habitabit in ciuitatib; deso
latis: et in domib; desertis. que in
tumulos sunt redacte. Non ditabit᷑.
nec pseuerabit substantia eius; nō
mittet in terra radicem suam; nec
recedet de tenebris. Ramos ei⁹ are
faciet flamma: et auferetur spū
oris sui. Non credat frustra errore
deceptus: qđ aliquo p̄cio redim̄dus
sit. Antequā dies eius impleantur.
pibit: et manus ei⁹ arescent. Ledetur
sicut uinea in p̄mo flore botrus ei⁹:
et quasi oliua piciens florem suū.
Congregatio enī ẏpocrite sterilis:
et ignis deuorabit tabnacula eoꝝ.

qui libent᷑ munera accipiūt. Conce
pit dolorem; et pepit iniquitatē: et
uterus eius p̄parat dolos. XVI
Respondens aūt iob: dixit. Au
diui frequent᷑ talia: consola
tores onerosi om̄s uos estis. Numqđ
habebunt finem ūba uentosa? Aut
aliquid tibi molestum ē si loquaris?
Poteram et ego: similia ur̄i loqui.
Atq; utinam eēt anima ur̄a p ani
ma mea. Consolarer et ego uos ser
monib;: et mouerem caput meū sup
uos. Roborarē uos ore meo: et moue
rem labia. quasi parcens uobis. S;
quid agam? Si locutus fuero. non
quiescet dolor m̄s: et si tacuero. nō
recedit a me. Nunc aūt oppssit me
dolor m̄s: et in nichilū redacti sūt
om̄s artus mei. Ruge mee testimo
niū dicunt contra me: et suscitatur
falsiloquus adu̇sus faciem meā. cō
tradicens m̄. Collegit furorem suū
in me: et cōminans m̄ infremuit cō
tra me dentib; suis. Hostis m̄s: ter
ribilib; oculis me intuitus est. Ape
ruerunt in me ora sua exprobrantes;
pcusserunt maxillā meam: satiati
sunt penis meis. Conclusit me deus
apud iniquū: et manib; impioꝝ me
tradidit. Ego ille quondā opulent⁹:
repente contritus sum. Tenuit cer
uicem meā; confregit me: et posuit
me quasi in signū. Circumdedit me
lanceis suis: cōuulnerauit lumbos
meos. Non pepcit: et effudit in t̄rā
uiscera mea. Concidit me uulnere
sup uulnus: irruit in me quasi gy
gas. Saccū consui sup cutem meam:

et opui cinere carnē meā. Facies mea
intumuit a fletu: et palpebre mee
caligauerūt. Hec passus sum absq; ini
quitate manus mee: cū haberem mun
das ad dm̄ p̄ces. Terra ne operias san
guinē meū: neq; inueniat in te locū
latendi clamor m̄s. Ecce enī in celo ē
testis m̄s: et conscius m̄s in excelsis.
Verbosi amici mei: ad dm̄ stillat o
culus m̄s. Atq; utinā sic iudicaretur
uir cum deo: quomō iudicatur filius
hominis cū collega suo. Ecce enī bre
ues anni transeunt: et semitam p
quā nō reūtar ambulo. XVII
Spiritus m̄s attenuabitur: dies
mei breuiabūtur: et solum m̄
superest sepulchrū. Non peccaui: et in
amaritudinib; moratur oculus m̄s.
Libera me et pone me iuxta te: et cu
ius manus pugnet contra me. Cor
eor longe fecisti a disciplina: p̄ptea
n̄ exaltabūtur. Predam pollicetur
sociis: et oculi filior eius deficient.
Posuit me quasi in p̄uerbiū uulgi:
et exemplū sum coram eis. Caliga
uit ad indignationē oculus m̄s: et
m̄bra mea quasi in nichilū redac
ta sunt. Stupebunt iusti sup hoc: et
innocens contra ypocritā suscitabi
tur. Et tenebit iustus uiam suā: et
mūdis manib; addet fortitudinē. Igi
omīs uos conuertimini et uenite: et
nō inueniā in uobis ullum sapien
tem. Dies mei transierūt: cogitatōes
mee dissipate sunt torquentes cor
meū. Noctem uerterunt in diem: et
rursū post tenebras spero lucē. Si
sustinuero. infernus domus mea est:
et in tenebris straui lectulū meum.
Putredini dixi; pater m̄s es: mater
mea et soror mea uermib;. Ubi ē nūc
p̄stolatio mea. et pacientiā meā q̄s
considerat. In p̄fundissimū infer
nū descendent om̄ia mea; putas ne
saltem ibi erit requies m̄. XVIII
Respondens aūt baldad suites:
dixit. Usq; ad quē finem uba
iactabis. Intellige prius: et sic loq̄
mur. Quare reputati sumus ut iu
m̄ta. et sorduimus coram te. Quid
pdis aīam tuam in furore tuo. Nū
quid p̄pter te derelinq̄tur terra. et trās
ferentur rupes de loco suo. Nōne lux
impii extinguetur. nec splendebit flā
ma ignis eius. Lux obtenebrescet
in tabernaculo illius: et lucerna que
sup eum ē extinguetur. Artabuntur
gressus uirtutis eius: et p̄cipitabit
eum consiliū suū. Immisit enī in
rete pedes suos: et in maculis eius
ambulat. Tenebitur planta illius
laqueo: et exardescet contra eū sitis.
Abscondita ē in terra pedica eius:
et decipula illius sup semitā. Un
diq; terrebunt eum formidines: et
inuoluēt pedes eius. Attenuetur fa
me robur eius: et inedia inuadat
costas eius. Deuoret pulchritudinē
cutis eius et consumat brachia illius
p̄mogenita mors. Auellatur de tab
naculo suo fiducia eius: et calcet su
per eū desup quasi rex interitus. Ha
bitent in tabernaculo illius socii eius
qui nō est: aspgatur in habitaculo
illius sulphur. Deorsum radices eius
siccentur: sursum autē atteratur

messis eius. Memoria illius pereat de terra:
et non celebretur nomen eius in plateis.
Expellet eum de luce in tenebras: et de
orbe transferet eum. Non erit semen ei-
neque progenies in populo suo: nec ulle re
liquie in regionibus eius. In die eius stu
pebunt novissimi: et primos invadet
horror. Hec ergo sunt tabernacula ini
qui: et iste locus eius qui ignorat deum.

XIX

Respondens autem iob:
dixit. Usquequo affligitis ani
mam meam. et atteritis me sermonibus?
En decies confunditis me: et non eru
bescitis opprimentes me. Nempe et si
ignoravi: mecum erit ignorantia mea.
At vos contra me erigimini: et ar
guitis me obprobriis. Saltem nunc in
telligite; quia deus non equo iudicio
afflixerit me: et flagellis suis me
cinxerit. Ecce clamabo vim patiens.
et nemo exaudiet: vociferabor. et non
est qui iudicet. Semitam meam circum
sepsit. et transire non possum: et in cal
le meo tenebras posuit. Spoliavit
me gloria mea: et abstulit coronam de
capite meo. Destruxitque me undique.
et pereo: et quasi avulse arbori ab
stulit spem meam. Iratus est contra me
furor eius: et sic me habuit quasi hostem
suum. Simul venerunt latrones eius; et
fecerunt sibi viam per me: et obsede
runt in gyro tabernaculum meum. Fratres
meos longe fecit a me: et noti mei
quasi alieni recesserunt a me. Dere
liquerunt me propinqui mei: et qui me
noverant obliti sunt mei. Inquili
ni domus mee et ancille mee. sicut
alienum habuerunt me: et quasi pe
regrinus fui in oculis eorum. Servum meum
vocavi. et non respondit mihi: ore proprio de
precabar illum. Halitum meum exhorruit
uxor mea: et orabam filios uteri mei.
Stulti quoque despiciebant me: et cum
ab eis recessissem. detrahebant mihi. Ab
hominati sunt me quondam consiliarii
mei: et quem maxime diligebam. adversa
tus est me. Pelli mee consumptis carnibus
adhesit os meum: et derelicta sunt tan
tummodo labia. circa dentes meos.
Miseremini mei miseremini mei.
saltem vos amici mei: quia manus
domini tetigit me. Quare persequimini
me sicut deus. et carnibus meis saturami
ni? Quis mihi tribuat. ut scribantur
sermones mei? Quis mihi det ut exa
rentur in libro. stilo ferreo et plumbi
lamina. vel certe sculpantur in silice?
Scio enim quod redemptor meus vivit: et
in novissimo die de terra surrecturus
sum. Et rursum circumdabor pelle
mea: et in carne mea videbo deum.
Quem visurus sum ego ipse; et oculi
mei conspecturi sunt: et non alius.
Reposita est hec spes mea: in sinu
meo. Quare ergo nunc dicitis. persequa
mur eum. et radicem verbi inveniamus
contra eum? Fugite ergo a facie gladii.
quoniam ultor iniquitatum gladius est: et
scitote esse iudicium.

XX

Respondens autem sophar naa
mathites: dixit. Idcirco cogi
tationes mee varie succedunt sibi:
et mens in diversa rapitur. Doctrinam
qua me arguis. audiam: et spiritus intel
ligentie mee respondebit michi. Hoc
scio a principio ex quo positus est ho

mo sup̃ terrã; q̃d laus impiorũ breuis
sit: et gaudiũ ẏpocrite ad instar pũc
ti. Si ascenderit usq; in celos supbia
eius. et caput eius nubes tetigerit:
quasi sterquiliniũ in fine pderetur. et
qui eũ uiderant: dicent. Ubi est? Ve
lut sompniũ auolans nõ inuenietur:
transiet sicut uisio nocturna. Oculus
qui eũ uiderat ñ uidebit: nec ultra
intuebitur eũ locus eius. Filij eius atte
rentur egestate: et manus illius red
dent ei dolorem suũ. Ossa eius implebũ
tur uicijs adolescentie eius: et cũ eo ĩ
puluere dormient. Cum enim dulce
fuit in ore eius malũ: abscondit illud
sub lingua sua. Parcet illi. et ñ dere
linquet illud: et celabit in gutture
suo. Panis eius in utero illius: uerte
tur in fel aspidum intrinsecus. Di
uicias quas deuorauit euomet: et de
uentre illius extrahet eas deus. Caput
aspidum suget: et occidet eũ lingua
uipe. Non uideat riuulos fluminis:
torrentis mellis et butyri. Luet que
fecit omnia: nec tamen consumetur. Iux
ta multitudinẽ adinuentionũ suarum
sic et sustinebit; qm̃ confringẽs nuda
uit pauperis domũ. rapuit et ñ edifi
cauit eam: nec est saciatus uenter eius.
Et cũ habuerit q̃d concupierat: pos
sidere nõ poterit. Non remansit de
cibo eius: propterea nichil pmanebit de
bonis eius. Cum saciatus fuerit. arta
bitur: estuabit. et omnis dolor irruet
in eũ. Utinã impleatur uenter eius:
ut emittat in eũ iram furoris sui:
et pluat sup illũ bellum suũ. Fugiet
arma ferrea; et irruet in arcum ere
um: eductus et egrediens de uagina
sua. et fulgurans ĩ amaritudine sua.
Uadent et uenient sup eum horribi
les: omnis tenebre abscondite sunt ĩ oc
cultis eius. Deuorabit eũ ignis qui ñ suc
cenditur: affligetur relictus in taberna
culo suo. Reuelabũt celi iniquitatẽ eius:
et terra consurget aduersus eũ. Apertum
erit germẽ domus illius: detrahetur in
die furoris dei. Hec est pars hominis
impij a deo: et hereditas uerborum eius
Respondens aũt XXI a dño.
Iob: dixit. Audite queso sermones
meos: et agite penitentiã. Sustinete
me ut ego loquar: et post mea si uide
bitur uerba. ridete. Numquid contra homi
nẽ disputatio mea est. ut merito ñ debe
am contristari? Attendite me et obstu
pescite: et superponite digitum ori uestro.
Et ego quando recordatus fuero pa
uesco: et concutit carnẽ meam tre
mor. Quare ergo impij uiuũt. subleua
ti sũt. confortatiq; diuitijs? Semen
eorum pmanet coram eis: pinquorum tur
ba et nepotum. in cõspectu eorum. Domus
eorum secure sunt. et pacate: et nõ est uir
ga dei sup illos. Bos eorum concepit et
nõ abortiuit: uacca pepit. et nõ est
priuata fetu suo. Egrediuntur quasi
greges paruuli eorum: et infantes eorum
exultant lusibus. Tenent tympanũ
et cytharã: et gaudent ad sonitũ or
gani. Ducunt in bonis dies suos: et
in puncto ad inferna descendunt. Qui
dixerũt deo. recede a nobis: scientiã
uiarum tuarum nolumus. Quis est omps.
ut seruiamus ei? Et quid nobis pdest.
si orauerimus eum? Uerũtamen quia

nō sunt in manu eoꝝ bona sua: con
siliū eoꝝ longe sit a me. Quotiēs lu
cerna impioꝝ extinguitur; et sup
uenit eis īundatio: et dolores diui
det furoris sui. Erunt sicut palee
ante faciē uenti: et sicut fauilla q̄
turbo dispgit. Ds seruabit filys illi
dolorē patris: et cū reddiderit. tunc
sciet. Uidebūt oculi eius interfectio
nē suam: et de furore omīpotentis
bibet. Quid eni ptinet ad eum de do
mo sua post se. et si numerus mēsiū
eius dimidietur? Numqd dm̄ quis
piam docebit scientiā. qui excelsos iu
dicat? Iste moritur robustus et san:
diues et felix. Uiscera eī plena sūt
adipe: et medullis ossa illius irrigā
tur. Alius uō moritur in amaritu
dine aīe sue: absq; ullis opib;. Et
tamē simul in puluere dormient: ⁊
uermes operient illos. Certe noui co
gitationes urās: et sententias cōtra
me iniquas. Dicitis enī. Ubi est do
mus pncipis. et ubi tabnacula im
pioꝝ? Interrogate quēlibet de uiato
rib;; et hec eadem illum intelligere
cognoscetis: qa in diem pditionis
seruatur malus. et ad diem furoris
ducitur. Quis arguet corā eo uias
eius? Et que fecit quis reddet illi?
Ipe ad sepulchra ducetur: et in conge
rie mortuoꝝ uigilabit. Dulcis fuit
glāreis cochyti; et post se omnē homi
nē trahit: et ante se innumerabiles.
Quomodo igitur consolamini me
frustra. cū responsio urā repugnare
ostensa sit ueritati? XXII
Respondens autē eliphaz the
manites: dixit. Numqd deo compari
potest homo. etiā cum pfecte fuerit
scientie? Quid pdest deo si iustus fu
eris? Aut quid ei confers. si īmacula
ta fuerit uia tua? Numqd timens
arguet te. et ueniet tecū ad iudiciū.
et nō pter maliciā tuā plurimā. et
infinitas iniquitates tuas? Abstu
listi enī pignus frm̄ tuoꝝ sine cau
sa: et nudos spoliasti uestib;. Aquam
lasso nō dedisti: et esurienti subtraxi
sti panē. In fortitudine brachij tui
possedisti terrā: et potentissimꝰ obti
nebas eam. Uiduas dimisisti uacu
as: et lacertos pupilloꝝ cōminuisti.
Propterea circūdatus es laqueis: et cō
turbat te formido subita. Et puta
bas tenebras nō uisurū: et impetu a
quaꝝ īundantiū nō oppressurū iri.
An cogitas qd ds excelsior celo sit.
et sup stellaꝝ uerticem sublimetur? Et
dicis. Quid enī nouit ds? Et quasi
p caliginē iudicat. Nubes latibulū
eius; nec nra considerat: et circa car
dines celi pambulat. Numqd semi
tam seculoꝝ custodire cupis. quā calca
uerūt uiri iniqui? Qui sublati sunt
ante tempus suū: et fluuius subu
tit fundamēta eoꝝ. Qui dicebant deo.
recede a nobis; et quasi nichil posset
omps estimabant eū: cum ille im
plesset domꝰ eoꝝ bonis. Quoꝝ sentē
tia: pcul sit a me. Uidebunt iusti ⁊
letabuntur: et innocens subsanna
bit eos. Nonne succisa ē erectio eoꝝ.
et reliquias eoꝝ deuorabit ignis?
Acquiesce igitur ei. et habeto pacē:
et p hec habebis fructus optimos.

Suscipe ex ore illi⁹ legem: ⁊ pone ser
mones eius in corde tuo. Si reūsus
fueris ad omnipotentē edificaberis:
et longe facies iniquitatē a tabnacu
lo tuo. Dabit ꝑ terra silicem: et pro
silice torrentes aureos. Eritq; omnp̄s
contra hostes tuos: et argentū coacer
uabitur tibi. Tunc sup omnipotentē
delicijs affflues: et eleuabis ad dn̄m fa
ciem tuā. Rogabis eū et exaudiet te:
et uota tua reddes. Decernes rem et
ueniet tibi: et in uijs tuis splendebit
lum̄. Qui enī humiliatus fuerit. erit
in gl̄a: et qui inclinauerit oculos suos
ip̄e saluabitur. Saluabitur innocens:
saluabitur aūt mūdicia manuū suar.

XXIII

Respondens aūt iob:
ait. Nunc quoq; in amaritudi
ne est sermo m̄s: et man⁹ plage mee
aggrauata ē sup gemitū meū. Quis
michi tribuat ut cognoscā. et inueni
am illū. et ueniam usq; ad solium ei⁹.
Ponam corā eo iudicium; et os meū
replebo increpationib;: ut sciam ūba
que m̄ respondeat. et intelligā quid
loquatur m̄. Nolo multa fortitudine
contendat mecū: nec magnitudis sue
mole me p̄mat. Proponat equitatem
contra me: et ꝑueniet ad uictoriā iu
diciū meū. Si ad orientē iero n̄ appa
ret: si ad occidentē. nō intelligam eū.
Si ad sinistram. quid agam: Non ap
p̄hendam eū. Si me ūtam ad dexterā:
nō uidebo illum. Ip̄e uō scit uiam me
am: et ꝓbauit me quasi aurū qd̄ per
ignem transit. Vestigia eius secutus
est pes m̄s; uiam ei⁹ custodiui: et n̄ de
clinaui ex ea. A mandatis labior ei⁹
nō recessi: et in sinu meo abscondi ū
ba oris eius. Ip̄e enī solus ē. et nemo
auītere potest cogitationes ei⁹: et aīa
eius qd̄cumq; uoluit hoc fecit. Cum
expleuerit in me uoluntatē suam: et
alia multa similia presto sūt ei. Et
idcirco a facie eius turbatus sum: ⁊
considerans eū. timore sollicitor. D̄s
molliuit cor meū: et omp̄s conturba
uit me. Non enī perijt ꝓpter immin
entes tenebras: nec faciem meā operuit

XXIIII

Ab omnipo caligo.
tente n̄ sunt abscondita tempa.
Qui aūt nouerūt eum: ignorāt dies
illius. Alij terminos transtulerunt;
diripuerūt greges: et pauerūt eos. Asi
nū pupillor abegerūt: et abstulerūt ꝓ
pignore bouem uidue. Subūterunt
pauperū uiam: et oppsserunt pariter
mansuetos t̄re. Alij quasi onagri in
deserto. egrediūtur ad opus suum: ui
gilantesq; ad p̄dam. p̄parant panem
liberis. Agrum nō suum demetiūt: et
uineam eius quē ui oppsserunt uinde
miant. Nudos dimittunt hōies. indu
m̄ta tollentes quib; n̄ est opimentū
in frigore; quos ymbres montium ri
gant: et nō habentes uelam̄ amplex
antur lapides. Vim fecerunt depdan
tes pupillos: et uulgū paupem spolia
uerunt. Nudis et incedentibus absq;
uestitu. et esurientib; tulerūt spicas.
Int̄ aceruos eor meridiati sūt: qui
calcatis torcularib; sitiunt. De ci
uitatib; fecerūt uiros gemere; et aīe
uulneratoꝝ clamabūt: et d̄s inultū
abire nō patitur. Ipsi fuerunt rebel
les lumini; nescierunt uias ei⁹: nec

228

reuisi sunt p semitas illi. Mane pimo
consurgit homicida; et interficit ege
nū et pauperē: p noctem uero erit
quasi fur. Oculus adulteri obseruat
caliginē: dicens. Non me uidebit ocu
lus. Et operiet uultum suū. Perfodiūt
in tenebris domos. sicut in die con
dixerant sibi: et ignorauerīt lucem.
Si subito apparuerit aurora. arbi
trantur umbrā mortis: et sic in te
nebris quasi in luce ambulant. Le
uis ē sup faciem aque. Maledicta
sit pars eius in terra: nec ambulet
p uiam uinear. Ad nimiū calorem
transiet ab aquis niuiū: et usq ad
inferos peccatū illi. Obliuiscatur ei
misericordia: dulcedo illius uermis. Nō
sit in recordatione: sz conteratur qsi
lignū infructuosū. Pauit enim ste
rilem et que nō parit: et uidue bene
nō fecit. Detraxit fortes in fortitudi
ne sua: et cū steterit. non credet uite
sue. Dedit ei ds locum penitentie: et
ille abutetur eo in supbia. Oculi aūt
eius: sunt in uijs illius. Eleuati sūt
ad modicū: et nō subsistent. Et hu
miliabūtur sicut omīa. et auferent:
et sicut summitates spicarū conteren
tur. Qđ si nō ita est. quis me potit
arguere ee mētitum. et ponere ante
dm̄ uerba mea. XXV
Respondens aūt baldad suites:
dixit. Potestas et terror est: qui fa
cit concordiam in sublimibus suis.
Numqđ est numerus militū eius. Et
sup quē nō surgit lumē illius. Num
quid iustificari potest homo compar
deo. aut apparere mūdus natus de
muliere. Ecce etiam luna nō splendet.
et stelle nō sunt munde in cōspectu
eius; quanto magis homo putredo.
et filius hōis uermis. XXVI
Respondens aūt iob: dixit. Cuius
adiutor es. Numqđ imbecillis.
Et sustentas brachiū eius qui nō est
fortis. Cui dedisti consiliū. Forsitan
illi qui nō habet sapiam. Et prudē
tiam tuam: ostendisti plurimā. Quē
docere uoluisti. Nonne eū qui fecit
spiramētū. Ecce gygantes gemūt sub
aquis: et qui habitant cū eis. Nudus
est infernus coram illo: et nullum est
opimētū pditioni. Qui extendit aqui
lonē sup uacuū: et appendit terram
sup nichili. Qui ligat aquas in nu
bibz suis: ut nō erumpant pariť de
orsum. Qui tenet uultū solij sui: et
expandit sup illud nebulam suam.
Terminū circumdedit aquis: usq
dum finiatur lux et tenebre. Colūp
ne celi contremiscūt: et pauent ad
nutū eius. In fortitudine illi repente
maria congregata sunt: et prudētia
eius pcussit supbum. Sps eius orna
uit celos: et obstetricante manu eius.
eductus ē coluber tortuosus. Ecce hec
ex parte dicta sunt uiar ei. Et cum
uix paruam stillam sermonis ei au
dierim; quis poterit tonitruū mag
nitudinis ei intueri. XXVII
Addidit quoq iob assumens pa
bolam suam: et ait. Viuit ds
qui abstulit iudiciū meū. et omps
qui ad amaritudinē adduxit aīam
meam; quia donec supest halitus in
me. et sps dei in naribz meis. nō lo

quentur labia mea iniquitatē: nec
lingua mea meditabitur mendatiū.
Absit a me: ut iustos uos ēē iudicē.
Donec deficiam: nō recedam ab inno
centia mea. Iustificationē meā quā
cepi tenere: nō deseram. Neqȝ enim
reprehendit me coꝛ meū: in omī uita
mea. Sicut impi' inimicus mūs: et
adūsarius quasi iniquus. Que enī
spes ē ypocrite si auare rapiat. et nͦ
liberet d's aīam eius. Numqd cla
moꝛem ei' d's audiet. cū uenerit sup
illū angustia? Aut poterit in omīpo
tenti delectari. et inuocare deum in
omni tempe? Docebo uos p manū
dei que omps habeat: nec abscondā.
Ecce uos omnes nostis; et quid sine
causa uana loquimini? Hec ē pars
hōis impii apud dm̄: et hereditas
uiolentoꝝ quā ab omnipotente susci
pient. Si multiplicati fuerint filii ei'
in gladio erunt: et nepotes eius nͦ sa
turabūtur pane. Qui reliqui fuerint
ex eo. sepelientur in interitu: et uidue
illius nͦ ploꝛabunt. Si compoꝛtauit
quasi terrā argentū. et sicut lutum p̄
parauit uestimenta; pparauit quidē.
sȝ iustus uestietur illis: et argentum
innocens diuidet. Edificauit sicut ti
nea domū suam: et sicut custos fecit
umbraculū. Diues cū doꝛmierit. nichil
secum auferet: apiet oculos suos. 7 ni
chil inueniet. Apphendet eum quasi
aqua inopia: nocte opprimet eum tem
pestas. Tollet eum uentus urens 7 au
feret: et uelut turbo rapiet eū de loco
suo. Emittet sup eum et non parcet:
de manu eius fugiens fugiet. Stringet
sup eum manus suas: et sibilabit sup
illum intuens locū eius. XXVIII
Habet argentū uenaꝝ suaꝝ prin
cipia: et auro locus ē in quo cō
flatur. Ferrum de t̄ra tollitur: et la
pis solutus caloꝛe. in es ūtitur. Tem
pus posuit tenebris: et uniūsoꝝ finē
ipē considerat. Lapidem qq; caliginis
et umbrā moꝛtis diuidit toꝛrens a
pplō pegrinante: eos quos oblitus ē
pes egentis hōis. et inuios. Terra de
qua oꝛiebatur panis: in loco suo igni
subūsa est. Locus saphiri lapides ei'
et glebe illius aurum. Semitā igno
rauit auis: nec intuitus ē oculus uul
turis. Non calcauerunt eam filii in
stitoꝝ: nec ptransiuit p eam leena.
Ad silicem extendit manū suā: sub
uertit a radicib; montes. In petris
riuos excidit: et omne p̄ciosum ui
dit oculus eius. Profunda quoqȝ flu
uioꝝ scrutatus est: et abscondita pro
duxit in lucem. Sapientia uō ubi in
uenitur. et quis est locus intelligen
tie? Nescit homo p̄cium eius: nec
inuenitur in terra suauiter uiuen
tium. Abyssus dicit. non est in me:
et mare loqtur. nō est mecū. Non da
bitur aurum obrizū pro ea: nec ap
pendetur argentū in cōmutatione
eius. Non conferetur tinctis indie
coloꝛib;: nec lapidi sardonico precio
sissimo uel saphiro. Non adequabit'
ei aurum uel uitrum: nec cōmutabū
tur p ea uasa auri excelsa et eminen
tia: non cōmemoꝛantur in compati
one eius. Trahitur aūt sapientia de
occultis. Non adequabitur ei topazi

um de ethiopia: nec tincture mundissi
me componetur. Unde ergo sapientia
uenit. et quis est locus intelligentie?
Abscondita est ab oculis omnium uiuen
tium: uolucres quoque celi latet. Perditio
et mors: dixerunt. Auribus nostris audi
uimus famam eius. Deus intelligit uiam
eius: et ipse nouit locum illius. Ipse
enim fines mundi intuetur: et omnia
que sub celo sunt respicit. Qui fecit
uentis pondus: et aquas appendit
in mensura. Quando ponebat pluuiis le
gem. et uiam procellis sonantibus: tunc
uidit illam et enarrauit. et preparauit
et inuestigauit. Et dixit homini. Ec
ce timor domini ipse est sapientia: et recedere
a malo intelligentia. XXIX

Addidit quoque iob assumens pa
rabolam suam: et dixit. Quis
mihi tribuat ut sim iuxta menses pristi
nos. secundum dies quibus deus custodiebat
me. Quando splendebat lucerna eius
super caput meum: et ad lumen eius ambu
labam in tenebris. Sicut fui in diebus
adolescentie mee: quando secreto deus
erat in tabernaculo meo. Quando erat
omnipotens mecum: et in circuitu meo pu
eri mei. Quando lauabam pedes meos
butiro: et petra fundebat mihi riuos o
lei. Quando procedebam ad portam ci
uitatis: et in platea parabant cathe
dram mihi. Uidebant me iuuenes et
abscondebantur: et senes assurgentes
stabant. Principes cessabant loqui: et
digitum superponebant ori suo. Uocem
suam cohibebant duces: et lingua
eorum gutturi suo adherebat. Auris
audiens beatificabat me. et oculus
uidens testimonium reddebat mihi: eo
quod liberassem pauperem uociferantem. et
pupillum cui non esset adiutor. Benedictio
perituri super me ueniebat: et cor ui
due consolatus sum. Iusticia indutus
sum: et uestiuit me sicut uestimentum.
et diademate iudicio meo. Oculus fui
ceco: et pes claudo. Pater eram pauperum:
et causam quam nesciebam. diligentissi
me inuestigabam. Conterebam molas
iniqui: et de dentibus illius auferebam
predam. Dicebamque in nidulo meo mo
riar; et sicut palma multiplicabo dies.
Radix mea aperta est secus aquas: et ros
morabitur in messione mea. Gloria
mea semper innouabitur: et arcus meus
in manu mea instaurabitur. Qui
me audiebant. expectabant sententiam:
et intenti tacebant ad consilium meum.
Uerbis meis addere nichil audebant:
et super illos stillabat eloquium meum. Ex
pectabant me sicut pluuiam: et os suum
aperiebant quasi ad ymbrem serotinum.
Si quando ridebam ad eos. non crede
bant: et lux uultus mei non cadebat
in terram. Si uoluissem ire ad eos: se
debam primus. Cumque sederem quasi
rex. circumstante exercitu: eram tamen
merentium consolator. XXX

Nunc autem derident me iuniores
tempore: quorum non dignabar pa
tres ponere cum canibus gregis mei. Quorum
uirtus manuum mihi erat pro nichilo: et
uita ipsa putabantur indigni: egesta
te et fame steriles. Qui rodebant in
solitudine. squalentes calamitate et
miseria; et mandebant herbas et ar
borum cortices: et radix iuniperorum erat

cibus eoꝝ. Qui de conuallib; ista rapi
entes. cũ singula repperissent: ad ea cũ
clamore currebant. In desertis habita
bant torrentiũ. et in cauernis terre: uel
sup glaream. Qui inter huiuscemodi le
tabantur: et esse sub sentib; delicias cõ
putabant. Filij stultoꝝ et ignobiliũ:
et in terra penitus ñ parentes. Nunc
in eoꝝ canticũ conuersus sum: et fact⁹
sum eis puerbiũ. Abhominantur me.
et longe fugiunt a me: et faciem meã
conspuere nõ uerentur. Pharetrã eni
suam apuit. et afflixit me: et frenũ
posuit in os meũ. Ad dexterã orientis
calamitates mee ilico surrexerunt;
pedes meos subuerterunt: et oppsserũt
quasi fluctib; semitis suis. Dissipa
uerunt itinera mea; insidiati sunt
m. et pualuerunt: et ñ fuit qui ferret
auxiliũ. Quasi rupto muro et apta
ianua irruerũt sup me: et ad meas
miserias deuoluti sunt. Redactus sũ
in nichilũ. Abstulit uentus desideriũ
meũ: et uelut nubes ptransijt salus
mea. Nunc aũt in me metipso marces
cit anima mea: et possident me dies
afflictionis. Nocte os meũ pforatur
dolorib;: et qui me comedunt nõ dor
miũt. In multitudine eoꝝ consumitur
uestimentũ meũ: et quasi capitio tuni
ce succinxerũt me. Comparatus sum
luto: et assimilatus sum fauille et ci
neri. Clamo ad te et nõ exaudis me:
sto et nõ respicis me. Mutatus es m
in crudelem: et in duricia man⁹ tue
adũsaris m. Eleuasti me: et quasi
sup uentũ ponens. illisisti ualide. Scio
quia morti trades me: ubi cõstituta
est domus omĩ uiuenti. Veruntamẽ nõ
ad consumptionẽ eoꝝ emittis manũ
tuam: et si corruerint. ipse saluabis.
Flebam quondã sup eo qui afflictus
erat: et compatiebatur aĩa mea paupi.
Expectabã bona: et uenerũt m mala.
Prestolabar lucem: et eruperũt tene
bre. Interiora mea efferbuerũt absq;
ulla requie: puenerunt me dies af
flictionis. Merens incedebam: sine
furore consurgẽs. in turba clamabã.
Frater fui draconũ: et socius struthio
num. Cutis mea denigrata est sup
me: et ossa mea aruerunt p cauma
te. Versa est in luctũ cythara mea:
et organũ meum in uocem flentiũ.

XXXI

Pepigi fedus cum
oculis meis: ut ne cogitarem
quidẽ de uirgine. Quã enim partẽ
haberet in me d's desup. et hereditatẽ
omps de excelsis? Numqd ñ pditio
est iniquo. et alienatio opantib; ini
quitatẽ? Nonne ipse considerat uias
meas. et cunctos gressus meos dinu
merat? Si ambulaui in uanitate et
festinauit in dolo pes m's; appendat
me in statera iusta: et sciat d's sim
plicitatẽ meã. Si declinauit gressus
m's de uia. si secutus ẽ oculus m's cor
meũ; et manib; meis adhesit macula;
seram et alius comedat: et pgenies
mea eradicetur. Si deceptum ẽ cor
meũ sup mulierẽ. et si ad ostium a
mici mei insidiatus sum: scortũ alte
rius sit uxor mea. et sup illam incur
uentur alij. Hoc enim nefas ẽ: et ini
quitas maxima. Ignis est usq; ad p
ditionẽ deuorans: et oĩa eradicans

genitrina. Si contempsi subire iudi
cium cū seruo meo et ancilla mea:
cū disceptarēt aduersum me. Quid enī
faciam cū surrexerit ad iudicandū d̄s.
et cū quesierit quid respondebo illi?
Numqͩ nō in utero fecit me qui ⁊ il
lum operatus ē. et formauit in uulua
unus? Si negabam quod uolebant
pauperibꝫ: et oculos uidue expectare fe
ci. Si comedi bucellam meā solus. et
ñ comedit pupillus ex ea; quia ab
infantia mea creuit mecū miseratio:
et de utero matris mee egressa ē me
cum. Si despexi p̄tereuntē eo qđ nō
habuit indumentū: et absqꝫ operimēto
pauperē. Si nō bn̄dixerūt michi la
tera eius. de uelleribꝫ ouiū meaꝝ ca
lefactus ē. Si leuaui sup pupillum
manū meam. etiā cū uiderem me ī
portam superiorem; humerus meus
a iunctura cadat: et brachiū meum
cū ossibꝫ suis conteratur. Semp enī
quasi tumētes sup me fluctus. timui
dm̄: et pondus eius ferre nō potui.
Si putaui aurum robur meū: ⁊ ob
rizo dixi. fiducia mea. Si letatus sū
sup diuitiis meis multis: et qͣ plu
rima repperit manꝰ mea. Si uidi so
lem cū fulgeret. et lunam incedentē
clare; et letatum ē in abscondito cor
meū. et osculatus sum manū meā
ore meo: que est iniquitas maxima.
et negatio contra dm̄ altissimū. Si
gauisus sum ad ruinam eiꝰ qui me
oderat: et exultaui qđ inuenisset eū
malū. Non enī dedi ad peccandum
guttur meū: ut expeterē maledicēs
aīam eius. Si nō dixerunt uiri ta

bernaculi mei; quis det de carnibꝫ eiꝰ ut
saturemur? Foris ñ mansit pegrinus:
ostiū meū uiatori patuit. Si abscondi
quasi homo peccatū meū: et celaui in
sinu meo iniquitatē meā. Si expaui
ad multitudinē nimiā; et despectio
ꝓpinquoꝝ terruit me: et non magis
tacui. nec egressus sum ostiū. Quis
m̄ tribuat adiutorē. ut desideriū me
um audiat omp̄s. et librum scribat
ipse qui iudicat. ut in humero meo por
tem illū. et circūdem illum quasi co
ronam m̄? Per singulos gradus meos
ꝓnuntiabo illum: et quasi principi
offeram eū. Si aduersum me t̄ra mea
clamat. et cum ipsa sulci eiꝰ deflent.
Si fructus eius comedi absqꝫ pecu
nia. et aīam agricolaꝝ eius afflixi:
pro frumento oriatur m̄ tribulus. et
pro ordeo spina. XXXII
Omiserunt autē tres uiri isti res
pondere iob: eo qđ iustus sibi uideretᷣ.
Et iratus indignatusqꝫ est helyu
filius barachel buzites: de cognatio
ne ram. Iratus ē autē aduersum iob: eo
qđ iustum se eē diceret corā dō. Porro
aduersus amicos eiꝰ indignatus ē. eo
qđ nō inuenissent responsionē rati
onabilem: sꝫ tantūmodo cōdempnas
sent iob. Igitur helyu expectauit iob
loquentē: eo qđ seniores eēnt qui
loq̄bantur. Cum autē uidisset quod
respondere ñ potuissent: iratus est
uehementer. Respondens qꝫ helyu fi
lius barachel buzites: dixit. Junior
sum tempe: uos autē antiquiores. Id
circo demisso capite: ueritus sum
indicare uobis sententiam meam.

Sperabam enī qđ etas plixior loq̄
retur: et annoꝝ multitudo doceret
sapīam. Sꝫ ut uideo. sp̄s est in hoībꝫ:
et inspiratio omīpotentis dat intelli
gentiā. Non sunt longeui sapientes:
nec senes intelligunt iudiciū. Jdeo
dicam audite me: ostendā uobis etiā
ego sententiā meā. Expectaui enim
sermones urōs. audiui prudentiam
urām. donec disceptaretis sermonibꝫ:
et donec putabam aliquid uos dicere.
considerabā. Sꝫ ut uideo non est qui
possit arguere iob: et responđe ex uo
bis sermonibꝫ eiꝰ. Ne forte dicatis in
uenimꝰ sapīam: đs piecit eum. et nō
homo. Nichil locutus ē michi: et ego
nō scđm sermones urōs respondebo
illi. Extimuerūt. et nō responderūt ultra:
abstuleruntqꝫ a se eloquia. Qm̄ igitur
expectaui et nō sunt locuti. steterunt
nec responderunt ultra; respondebo
et ego partem meā: et ostendā scien
tiam meā. Plenus sum enī sermōibꝰ:
et coartat me sp̄s uteri mei. En uen
ter m̄s quasi mustū absqꝫ spiraculo:
qđ lagunculas nouas disrumpit.
Loquar. et respirabo paululū: aperiā
labia mea. et respondebo. Non accipi
am psonam uiri: et dm̄ homini nō
equabo. Nescio enim quā diu subsis
tam: et si post modicum tollat me
factor meus. XXXIII
Audi igitur iob eloquia mea:
et om̄s sermones meos ausculta. Ecce
apui os meū: loquetur lingua mea
in faucibꝫ meis. Simplici corde meo
sermones mei: et sententiam labia
mea puram loquentur. Sp̄s đi fecit
me: et spiraculū omīpotentis uiuifi
cauit me. Si potes responde m̄: et ad
uersus faciem meā consiste. Ecce et me
sicut te fecit đs: et de eodem luto ego
quoqꝫ formatus sū. Uerūtamē miracu
lum meū nō te terreat: et eloquentia
mea nō sit tibi grauis. Dixisti ergo in
auribꝫ meis: et uocem uerboꝝ audiui.
Mundus sum ego. et absqꝫ delicto im
maculatus: et non ē iniquitas ī me.
Quia querelas in me repperit: ideo ar
bitratus ē me inimicū sibi. Posuit in
neruo pedes meos: custodiuit om̄s se
mitas meas. Hoc ē ergo: in quo nō es
iustificatus. Respondebo tibi: q̄a ma
ior sit đs homine. Aduersus eum conte
dis: qđ nō ad om̄ia uerba responđit
tibi. Semel loq̄tur đs: et secundo id
ipm̄ nō repetit. P sompniū in uisio
ne nocturna. quando irruit sopor sup
hoīes. et dormiūt in lectulo; tūc apit
aures uiroꝝ. et erudiens eos instruit
disciplina: ut auertat hoīem ab hys
que fecit. et liberet eum a supbia. eru
ens aīam eius a corruptione. ⁊ uitā
illius ut nō transeat in gladiū. Jn
crepat quoqꝫ p dolorem in lectulo: et
omnia ossa eius marcescere facit. Ab
hominabilis ei fit in uita sua panis:
et aīe illius cibus ante desiderabilis.
Tabescet caro eius: et ossa que tecta
fuerant nudabuntur. Appropinq̄bit
corruptioni anima eiꝰ: et uita illius
mortiferis. Si fuit pro eo angelus
loquens unus de milibꝫ. ut annū
tiet hoīs equitatē: miserebitur ei. et
dicet: Libā eum: ut nō descendat in
corruptionē. Inueni: in quo ei ppici

er. Consumpta ē caro eı̄ a supplıcııs:
reıtatur ad dıes adolescentıe sue. De
pcabıtur dn̄m et placabılıs erıt eı; et
uıdebıt facıem eıus ın ıubılo: et red
det homını ıustıcıā suam. Respıcıet
hōıes: et dıcet. Peccauı; et uere delı
quı: et ut eram dıgnus nō recepı.
Lıbauıt enı̄ aı̄am suam ne pgeret
ın ınterıtū: s; uıuens lucem uıderet.
Ecce hec oı̄a opatur ds̄ trıb; uıcıb;
p sıngulos; ut reuocet anımas eor
a corruptıone: et ıllumınet ın luce
uıuentıū. Attende ıob et audı me:
et tace dum ego loquor. Sı autē ha
bes quıd loquarıs: responde mı̄. Lo
quere. Volo enım te apparere ıustū.
Qd' sı nō habes. audı me: tace. & do
cebo te sapıentıā. XXXIIII

Pronūcıans quoq; helıu: etıā
hec locutus est. Audıte sapı
entes uba mea: et erudıtı auscultate
me. Auris enı̄ uerba pbat: et guttur
gustu escas dııudıcat. Iudıcıū elıga
mus nobıs: et ınt' nos uıdeam' quıd
sıt melıus. Quıa dıxıst ıob. ıustus
sum: et ds̄ subūtıt ıudıcıū meū. In
ıudıcando enı̄ me mēdatıum est: uıo
lenta sagıtta mea absq; ullo peccato.
Quıs ē uır ut est ıob. quı bıbıt sub
sannatıonē quası aquā. quı gradıt'
cum opantıb; ınıquıtatē. & ambulat
cū uırıs ımpııs? Dıxıt enım. Non
placebıt uır deo: etıā sı cucurrerıt cū
eo. Ideo uırı cordatı audıte me. Absıt
a deo ımpıetas: et ab omnıpotente
ınıquıtas. Opus enım hōıs reddet
eı: et ıuxta uıas sıngulor restıtuet
eıs. Vere enım ds̄ nō cōdempnabıt

frustra: nec omps̄ subūtet ıudıcıū.
Quē constıtuıt alıū sup terram. aut
quē posuıt sup orbem quē fabrıcatu'
est? Sı dıreXerıt ad eum cor suū: spı
rıtum ıllı' et flatum ad se trahet. De
fıcıet oı̄s caro sımul: et homo ın cı
nerem reuertetur. Sı g° habes ıntellec
tū. audı qd' dıcıtur: et ausculta uocem
eloquıı meı. Numqd quı non amat
ıudıcıū sanarı potest? Et quom° tu
eum quı ıustus es ın tantum condēp
nas? Quı dıcıt regı apostata: quı uo
cat duces ımpıos. Quı nō accıpıt pso
nas prıncıpum. nec cognouıt tyrannū
cū dısceptaret contra pauperē. Opus
enı̄ manuū eıus: sunt unıūsı. Subı
to morıentur; et ın medıa nocte tur
babūtur pplı: et pertransıbunt. Et au
ferent uıolentū: absq; manu. Oculı
enı̄ eıus sup uıas homınū: et oı̄es
gressus eor consıderat. Non sūt tene
bre; et nō est umbra mortıs: ut abscō
dantur ıbı quı opantur ınıquıtatē.
Neq; enım ultra ın hōıs potestate ē:
ut uenıat ad dn̄m ın ıudıcıū. Conteret
multos et ınnumerabıles: et stare fa
cıet alıos p eıs. Nouıt enım opa eor:
ıdcırco ınducet noctem. et cōterentur.
Quası ımpıos percussıt eos ın loco uı
dentıū; quı quası de ındustrıa recesse
runt ab eo. et oı̄s uıas eı' ıntellıgere
noluerunt: ut peruenıre facerent ad
eū clamorē egenı. et audıret uocem
pauper. Ipso enım concedente pacem;
quıs est quı condempnet? Ex quo
absconderıt uultū suū; quıs est quı
contempletur eū? Et sup gentē: et
sup oı̄s hōıes. Quı regnare facıt

hōiem ypocritam: ꝓpter peccata pplī.
Quia ğ ego locutus sum ad dm̄: te
quoq; non ꝓhibebo. Si erraui tu doce
me: si iniquitatē locutus sum. ultra
nō addam. Numqd a te ds̄ expetit e
am. qa displicuit tibi? Tu enim ce
pisti loqui: et nō ego. Quod si quid
nosti melius: loquere. Viri intelli
gentes loquantur m̄: et uir sapiens
audiat me. Iob aūt stulte locutus ē:
et u̇ba illius nō sonant disciplinā.
Pater mi: ꝓbetur iob usq; ad finem.
Ne desinas ab homine iniquitatis:
qui addit sup peccata sua blasphe
miā. Inter nos interim constringat̄:
et tunc ad iudiciū ꝓuocet sermonib̄
suis deum. XXXV
Igitur helyu hec rursum locutus est.
Numquid equa tibi uidetur tua co
gitatio. ut diceres. iustior deo sū? Di
xisti enim. Non tibi placet qd̄ rectū
est. uel quid tibi ꝓderit si ego pecca
uero? Itaq; ego respondebo sermo
nib; tuis: et amicis tuis tecū. Suspi
ce celum. et intuere: et contemplare
ethera qd̄ altior te sit. Si peccaueris;
quid ei nocebis? Et si multiplicate
fuerint iniquitates tue; quid facies
contra eum? Porro si iuste egeris.
quid donabis ei. aut quid de manu
tua accipiet? Homini qui similis tui
est. nocebit impietas tua: et filiū hōis
adiuuabit iusticia tua. Propt̄ multi
tudinē calumpniatoꝝ clamabunt: et
eiulabunt ꝓpter uim brachij tyran
noꝝ. Et n̄ dixit. ubi ē ds̄ qui fecit me.
et qui dedit carmina in nocte; qui
docet nos sup iumēta terre: et sup
uolucres celi erudit nos. Ibi clama
bunt et n̄ exaudiet: ꝓpter supbiam
maloꝝ. Non enī frustra audiet ds̄:
et omps̄ singuloꝝ causas intuebitur.
Etiam cū dixeris. n̄ considerat; iudi
care coram illo: et expecta eū. Nunc
enī nō infert furorem suū: nec ulcis
citur scelus ualde. Ergo iob frustra
apit os suū: et absq; sciencia uerba
Amultiplicat. XXXVI
Addens quoq; helyu: hec locut̄
est. Sustine me paululū: et indica
bo tibi. Adhuc enim habeo: quid pro
deo loquar. Repetā scientiam meā
a pͥncipio: et opatorem meū ꝓbabo
iustū. Vere enim absq; mendacio ser
mones mei: et pfecta sciencia ꝓbabi
tur tibi. Ds̄ potentes nō abicit. cum
et ipē sit potens; s; nō saluat impios:
et iudicium paupib; tribuit. Non au
fert a iusto oculos suos; et reges in so
lio collocat in ppetuū: et illic erigun
tur. Et si fuerint in cathenis. et uinci
antur funib; paupertatis; indicabit
eis opa eoꝝ et scelera eoꝝ: quia uio
lenti fuerint. Reuelabit q; aurem
eoꝝ ut corripiat: et loquetur. ut reu̇
tantur ab iniquitate. Si audierint
et obseruauerint; complebunt dies
suos in bono: et annos suos in gl̄ia.
Si aūt nō audierint. transibūt p gla
dium: et consumentur in stulticia. Si
mulatores et callidi ꝓuocant iram di:
neq; clamabūt cū uincti fuerint. Mo
rietur in tempestate aīa eoꝝ: et uita
eoꝝ int̄ effeminatos. Eripiet paupe
rem de angustia sua: et reuelabit ī
tribulatione aurem eius. Igitur sal

uabit te de ore angusto latissime: et
non habente fundamentum subter se. Re
quies autem mense tue: erit plena pin
guedine. Causa tua quasi impii iu
dicata est: causam iudiciumque recipies.
Non te ergo superet ira ut aliquem oppri
mas: nec multitudo donorum inclinet
te. Depone magnitudinem tuam absque
tribulatione: et omnes robustos forti
tudine. Ne protrahas noctem: ut as
cendant populi pro eis. Caue ne decli
nes ad iniquitatem: hanc enim cepisti
sequi post miseriam. Ecce deus excelsus
in fortitudine sua: et nullus ei si
milis in legis latoribus. Quis poterit
scrutari uias eius. aut quis audet
dicere. operatus es iniquitatem? Mem
to quod ignores opus eius: de quo ce
cinerunt uiri. Omnes homines uident e
um: unusquisque intuetur procul. Ecce
deus magnus uincens scientiam nostram:
numerus annorum eius inestimabilis.
Qui aufert stellas pluuie; et effun
dit ymbres ad instar gurgitum. qui
de nubibus fluunt: que pretexunt cunc
ta desuper. Si uoluerit extendere nubes
quasi tentorium suum; et fulgurare lu
mine suo desuper: cardines quoque ma
ris operiet. Per hec enim iudicat populos:
et dat escas multis mortalibus. In
manibus abscondit lucem: et precipit ei
ut rursum adueniat. Annunciat de
ea amico suo. quod possessio eius sit:
et ad eam possit ascendere. XXXVII

Super hoc expauit cor meum: et
emotum est de loco suo. Audi
te auditionem in terrore uocis eius:
et sonum de ore illius procedentem.
Subter omnes celos ipse considerat: et lu
men illius super terminos terre. Post eum
rugiet sonitus. Tonabit uoce mag
nitudinis sue: et non inuestigabitur
cum audita fuerit uox eius. Tonabit
deus uoce sua mirabiliter: qui facit ma
gna et inscrutabilia. Qui precipit
niui ut descendat super terram; et hye
mis pluuiis: et ymbri fortitudinis
sue. Qui in manu omnium hominum
signat: ut nouerint singuli opera sua.
Ingredietur bestia latibulum suum: et
in antro suo morabitur. Ab interioribus
egredietur tempestas: et ab arcturo
frigus. Flante deo concrescit gelu: et
rursum latissime funduntur aque. Fru
mentum desiderat nubes: et nubes spar
gunt lumen suum; que lustrant per cir
cuitum quocumque eas uoluntas gu
bernantis duxerit. ad omne quod pre
ceperit illis super faciem orbis terrarum. siue
in una tribu. siue in terra sua: siue
in quocumque loco misericordie sue eas
iusserit inueniri. Ausculta hec iob:
sta et considera miracula dei. Num
quid scis quando preceperit deus pluuiis.
ut ostenderent lucem nubium eius? Num
quid nosti semitas nubium magnas.
et perfectas scientias? Nonne uestimen
ta tua calida sunt. cum perflata fuerit
terra austro? Tu forsitan cum eo fa
bricatus es celos: qui solidissimi quasi
ere fusi sunt. Ostende nobis quid
dicamus illi: nos quippe inuoluimur
tenebris. Quis narrabit ei que lo
quor? Etiam si locutus fuerit homo:
deuorabitur. At nunc non uident
lucem. Subito aer cogetur in nubes:

et uentus transiens fugabit eas. Ab
aquilone aurū ueniet: et a deo formi
dolosa laudatio. Digne eū inuenire
nō possum. Magnus fortitudine ⁊ iu
dicio. et iusticia: et enarrari non po
test. Ideo timebunt eū uiri: et nō au
debunt contemplari oms qui sibi ui
dentur ēē sapientes. XXXVIII

Respondens autē dn̄s iob de tur
bine dixit. Quis est iste inuol
uens sententias. sermonib; inpitis.
Accinge sicut uir lumbos tuos. Inter
rogabo te: et responde m̄. Vbi eras
quando ponebam fundamēta terre.
Indica m̄: si habes intelligentiā. Q's
posuit mēsuras eī si nosti. uel quis te
tendit sup eam lineam. Super quo
bases illius solidate sunt. Aut quis
demisit lapidem angularē eius. Cū
me laudarent simul astra matuti
na: et iubilarent omnes filij dī. Q's
conclusit ostijs mare quando erumpe
bat quasi de uulua pcedens. cū po
nerem nubem uestimentū eius ⁊ ca
ligine illud quasi pannis infantie
obuoluerē. Circūdedi illud terminis
meis: et posui uectes. et ostia. Et dixi.
Huc usq; uenies; et nō pcedes am
plius: et hic confringes tumētes fluc
tus tuos. Numq̄d post ortum tuū pre
cepisti diluculo. et ostendisti aurore
locum suū. Numq̄d tenuisti concu
tiens extrema t̄re. et excussisti ipios
ex ea. Restituetur ut lutum signa
culū: et stabit sicut uestimentum. Au
feretur ab impijs lux sua: et brachiū
excelsum confringetur. Numquid in
gressus es pfunda maris. et in no

uissimis abyssi deambulasti. Numq̄d
apte sunt tibi porte mortis. et ostia
tenebrosa uidisti. Numq̄d conside
rasti latitudinē terre. Indica m̄ si
nosti omīa. in qua uia lux habitet.
et tenebrar̄ quis locus sit: ut ducas
unūquodq; ad terminos suos. ⁊ in
telligas semitas dom' eius. Sciebas
tunc qd' nasciturus ēēs. et numerū
dierum tuor̄ noueras. Numq̄d in
gressus es thesauros niuis. aut the
sauros grandinis aspexisti. que p
paraui in tempus hostis in diem
pugne. et belli. P quā uiam spar
gitur lux. diuiditur estus sup t̄rā.
Quis dedit uehemētissimo ymbri cur
sum. et uiam sonantis tonitrui. ut
plueret sup t̄ram absq; homine in
deserto. ubi nullus mortaliū cōmo
ratur. ut impleret inuiam et desola
tam. et pduceret herbas uirentes.
Quis est pluuie pater. uel quis ge
nuit stillas roris. De cuius utero
egressa est glacies. et gelu de celo q's
genuit. In similitudinem lapidis
aque durantur: et supficies abyssi
constringitur. Numq̄d coniungē ua
lebis micantes stellas plyades. aut
gyrum arcturi poteris dissipare.
Numq̄d pduces luciferum in tempe
suo. et uespum sup filios terre con
surgere facies. Numq̄d nosti ordi
nem celi. et pones rationē eius in
terra. Numq̄d eleuabis in nebula
uocem tuā. et impetus aquar̄ opiet
te. Numq̄d mittes fulgura et ibūt.
et reūtentia dicent tibi. assumus.
Quis posuit in uiscerib; hominis

sapiam. uel quis dedit gallo intelligẽ
tiam? Quis enarrabit celorum rationẽ.
et concentũ celi quis dormire faciet?
Quando fundabatur puluis in terra.
et glebe compingebantur? Numquid
capies leene predam. et animam catulorum
eius implebis. quando cubant in an
tris. et in speluncis insidiantur? Quis
preparat coruo escam suam. quando
pulli eius ad eum clamant uagan
tes eo quod nõ habeant cibos?

XXXIX

Numquid nosti
tempus partus ibicum in
petris. uel parientes ceruas obser
uasti? Dinumerasti menses conceptus
earum. et scisti tempus partus earum?
Incuruantur ad fetum. et pariunt:
et rugitus emittunt. Separantur filii
earum; et pergunt ad pastum: egrediun
tur et nõ reuertuntur ad eas. Quis di
misit onagrũ liberũ. et uincula eius
quis soluit? Cui dedi in solitudine
domũ: et tabernaculũ in terra salsugi
nis. Contempnit multitudinẽ ciui
tatis: clamorẽ exactoris nõ audit. Cir
cumspicit montes pascue sue: et ui
rentia queque perquirit. Numquid uolet
rinoceros seruire tibi. aut morabitur
ad presepe tuũ? Numquid alligabis ri
nocerota ad arandũ loro tuo. aut cõ
fringet glebas uallium post te? Nũ
quid fiduciam habebis in magna
fortitudine eius. et derelinques ei
labores tuos? Numquid credes ei quod
reddat sementẽ tibi. et aream tuã
congreget? Penna struthionis simi
lis est pennis herodii et accipitris:
que derelinquit in terra oua sua. Tu

forsitan in puluere calefacies ea? Ob
liuiscitur quod pes conculcet ea: aut
bestia agri conterat. Duratur ad filios
suos: quasi nõ sint sui. Frustra labo
rauit: nullo timore cogente. Priuauit
enim eam deus sapientia: nec dedit ei
intelligentiã. Cum fuerit tempus in
altum alas erigit: deridet equũ et
ascensorẽ eius. Numquid prebebis equo
fortitudinẽ. aut circumdabis collo eius
hinnitũ? Numquid suscitabis eũ quasi
locustas? Gloria narium eius: terror.
Terrã ungula fodit; exultat audacter:
in occursum pergit armatis. Cõtemp
nit pauorẽ: nec cedit gladio. Super
ipsum sonabit pharetra: uibrabit has
ta et clipeus. Feruens et fremens
sorbet terrã: nec reputat tube sona
re clangorẽ. Ubi audierit bucinã:
dicet. Vah. Procul odoratur bellum:
exhortationẽ ducum. et ululatũ exer
citus. Numquid per sapientiam tuã plumescit
accipiter. expandens alas suas ad
austrum? Numquid ad preceptum tuũ
eleuabitur aquila. et in arduis ponet
nidum suũ? In petris manet; et in
preruptis silicibus commoratur: atque inac
cessis rupibus. Inde cõtemplatur escã:
et de longe oculi eius prospiciunt. Pulli
eius lambunt sanguinẽ: et ubicumque
cadauer fuerit. statim adest. Et adie
cit dominus: et locutus est ad iob. Numquid
qui contendit cũ deo. tam facile con
quiescit? Utique qui arguit deum: de
bet respondere ei. Respondens autem
iob domino: dixit. Qui leuiter locutus
sum. respondere quid possum? Manum
meã ponam super os meũ. Unum lo

locutus sum qd̄ utinam nō dixissem;
et alteru: quibȝ ultra non addam.
XL
Respondens aūt dn̄s
Iob de turbine: dixit. Accinge
sicut uir lumbos tuos. Interrogabo
te: et indica m̄. Numqd̄ irritum fa
cies iudiciū meū. et condempnabis
me ut iustificeris. Si habes brachi
um sicut ds̄. et uoce simili tonas; cir
cumda tibi decorem. et in sublime
erigere. et esto glōsus: et speciosis in
duere uestibȝ. Disppge superbos in
furore tuo: et respiciens. omnē ar
rogantē humilia. Respice cunctos
suppbos. et confunde eos: et contere
impios in loco suo. Absconde eos in
puluere simul: et facies eoꝝ demerge
in foueam. et ego confitebor: qd̄ sal
uare te possit dextera tua. Ecce bee
moth quem feci tecum: fenū quasi
bos comedet. Fortitudo eī in lumbis
eius: et uirtus illius in umbilico uē
tris eī. Stringit caudam suā quasi
cedrum: nerui testiculoꝝ eī pplexi st̄.
Ossa eius quasi fistule eris: cartilā
go illi quasi lamine ferree. Ipse pnci
pium ē uiar dei. Qui fecit eum: ap
plicabit gladiū eius. Huic montes
herbas ferunt: oms̄ bestie agri ibi
ludunt. Sub umbra dormit: ī secre
to calami: in locis humētibȝ. Prote
gunt umbre umbrā eius: et circum
dabunt eū salices torrentis. Ecce ab
sorbebit fluuiū et nō mirabitur: et
habet fiduciā qd̄ influat iordanis
in os eius. In oculis eī quasi hamo
capiet eum: et in sudibȝ pforabit
nares eius. An extrahere poteris le
uiathan hamo. et fune ligabis lin
guam eius. Numqd̄ pones circulū
in naribȝ eī. aut armilla pforabis
maxillā eius. Numqd̄ multiplicabit
ad te pces. aut loqtur tibi mollia. Nū
quid feriet tecū pactum. et accipies
eum seruū sempiternū. Numqd̄ il
ludes ei quasi aui. aut ligabis eum
ancillis tuis. Concident illū amici:
diuident illū negociatores. Numqd̄
implebis sagenas pelle eius. et gur
gustiū piscium capite illius. Pones
sup eum manū tuam: Memento belli:
nec ultra addas loqui. Ecce spes eius
frustrabitur eū: et uidentibȝ cunctis
precipitabitur. XLI
Non quasi crudelis suscitabo
eum. Quis enī potest resistere uultui
meo. Quis ante dedit m̄ ut reddam
ei. Omnia que sub celo sunt mea sūt.
Non parcam ei uerbis potentibȝ: ⁊ ad
depcandū compositis. Quis reuela
bit faciem indumēti eius. et in mediū
oris eius quis intrabit. Portas uul
tus eī quis apiet. Pgyrum dentiū
eius formido. Corpus eius qs̄i scuta
fusilia: compactū squamis sese pre
mētibȝ. Una uni coniungitur: et nec
spiraculū quidē incedit p eas. Una
alteri adherebit: et tenentes se nequaq̄
separabuntur. Sternutatio eī splendor
ignis: et oculi eī ut palpebre diluculi.
De ore eius lampades pcedunt: sicut
tede ignis accense. De naribȝ eius p
cedit fumus: sicut olle succense atqȝ
feruentis. Halitus eī prunas arde
re facit: et flāma de ore eī egreditur.
In collo eius morabitur fortitudo.

244

et faciem eī p̄cedet egestas. Membra
carniū eius: coherentia sibi. Mittet
contra eū fulmina: et ad locum aliū
nō ferentur. Cor eius indurabitur
quasi lapis: et stringetur quasi mal
leatoris incus. Cum sublatus fuerit.
timebunt angeli: et territi purgabū
tur. Cum app̄henderit eum gladius:
subsistere nō poterit neq; hasta neq;
torax. Reputabit enim quasi paleas
ferrum: et quasi lignū putridū es.
Non fugabit eum uir sagittarius:
in stipulā uersi sunt ei lapides fun
de. Quasi stipulā estimabit malle
um: et deridebit uibrantē hastam.
Sub ipō erunt radii solis: sternet
sibi aurū quasi lutum. Feruescere
faciet quasi ollam ꝓfundū mare:
et ponet quasi cū unguenta bulli
unt. Post eum lucebit semita: esti
mabit abyssum quasi senescentē.
Non ē sup̄ terrā potestas que com
paretur ei: qui factus ē ut nullum
timeret. Omne sublime uidet: ip̄e
est rex sup̄ uniuersos filios superbie.

XLII

Respondens aūt iob
dn̄o: dixit. Scio quia omīa
potes: et nulla te latet cogitatio.
Quis ē iste. qui celat consiliū abs
q; scientia? Ideo insipient̄ locutus
sum: et que ultra modū excederent
scientiā meā. Audi et ego loquar:
interrogabo te et responde m̄i. Au
ditu auris audiui te: nunc autē
oculus m̄s uidet te. Idcirco ip̄e me
rep̄hendo: et ago penitentiam in
fauilla et cinere. Postq̄m autē dō
locutus ē uerba hec ad iob: dixit

ad eliphaz themanitem. Iratus est
furor m̄s in te. et in duos amicos tu
os: q̄m nō locuti estis corā me rectū.
sicut seruus m̄s iob. Sumite ḡ uo
bis septem tauros. et septē arietes;
et ite ad seruū meū iob: et offerte
holocaustū ꝓ uobis. Iob aūt seruus
m̄s: orabit pro uobis. Faciē eius
suscipiam: ut nō uobis imputetur
stulticia. Neq; enim locuti estis corā
me rectum: sicut seruus m̄s iob. A
bierunt ḡo eliphaz themanites. et
baldad suites. et sophar naamathi
tes: et fecerunt sicut locutus fuerat
ad eos dn̄s. Et suscepit dn̄s faciem
iob. Dn̄s quoq; conuersus est ad pe
nitentiā iob: cum oraret ip̄e ꝓ suis
amicis. Et addidit quoq; dn̄s omīa
quecumq; fuerant iob: duplicia. Ve
nerunt aūt ad eum om̄s f̄res sui. et
uniuerse sorores sue. et cuncti qui no
uerant eū prius; et comederunt cū
eo panes in domo eius: et mouerūt
sup̄ eum caput. Et consolati sunt
eum sup̄ omni malo q̄d intulerat
dn̄s super eū. Et dederunt ei unus
quisq; ouem unam: et inaurē unā
auream. Dn̄s aūt b̄ndixit nouissi
mis iob: magis quā principio eius.
Et facta sunt ei quatuordecī milia
ouiū; et sex milia camelorum: et mille
iuga boum. et mille asine. Et fue
runt ei septem filii: et tres filie. Et
uocauit nom̄ unius diem; et nom̄
secde cassiam: et nom̄ tercie cornus
tybii. Non sunt aūt inuente mu
lieres speciose sicut filie iob: in u
niuersa terra. Deditq; eis pater

I B

suus hereditatem: inter frēs eaꝝ.
Vixit autē iob post hec· centum
quadraginta annis: et uidit filios
suos. et filios filioꝝ suorū usqꝫ ad
quartam generationem· Et mor
tuus est senex: et plenus dierum·
Explicit liber iob.

…prolog' in libros salomonis

Iungat epistola quos iungit sacerdotium…

hromatio et heliodoro
epis: ieronimus salu
tem. Iungat epistola
quos iungit sacerdo
…ino cartha non diuidat
…i nectit amor. Commenta
…in osee. amos. zachariam. et
…laciam quos poscitis. scripsis
…si licuisset p ualitudine. Mit
…latia sumptuum. notarios
…et librarios sustentantes: ut
…ingenium nrm desudet in
…m. Et ecce ex latere frequens
…diuersa poscentium. quasi
…qui sit. me uobis esurien
…m laborare alios: aut in
…dati et accepti. cuiquam p
…obnoxius sim. Itaque lon
…gratione fractus. ne penitus
…anno reticerem. et apud
…os esse. triduum opus. no
…ui consecraui. interpretatio
…delicet trium salomonis uo
…ui: masloth. quod hebrei
…ola. uulgata editio prouer
…coeleth. quod grece ecclesiasten
…latine concionatorem
…hirim: quod
…lingua uertitur. cantica
…fertur et panarethos
…sirach liber: et alius
…graphus. qui sapientia
…inscribitur. Quorum
…hebraicum reperi: non
…um ut apud latinos. sed
…bolas pnotatum. cui iuncti
…siastes et cantica cantic…